

DIRVA

THE FIELD
Nr. 21
Kovo-March 13, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Perorganizuoja ryšininkus su užsieniais

Maskvoje likviduota Sovietijos kultūrinis ryšys su užsieniais draugija. Jos vietą užima tokių ryšių su atskirais kraštais draugijų federacija. Tai yra, atskiros draugijos kult. ryšiams su Italija, Prancūzija ir t.t. sudarys savo tarpe federaciją — sąjungą. Kiekviena atskiram kraštui skirta draugija bus laikoma veikianti visame Sovietijos plote. Neseniai buvo garsintas tokios draugijos ryšiams su Italija suorganizavimas. Vieni iš dvylikos tos draugijos vicepirmininkų buvo paskelbtas Telsių vyskupas Petras Maželis.

Vilniuje ligi šiol veikė "Lietuvos kultūrinis ryšys su užsieniu draugija". Jos priešais buvo P. Rotomskis, kadaį buvęs "LTSR užsienių reikalų ministerio" pareigose ir tuo titulu bandęs dalyvauti Paryžiaus taikos konferencijoj. Vakary valstybių vyriausybės to titulo nepripažino tolygiu nepriklausomos valstybės užsienių reikalų ministerio titulu, ir P. Rotomskis turėjo tenkintis paprasto rusų delegacijos pareigūno padėtimi.

Turbūt ir Lietuvoje ta draugija bus atitinkamai perorganizuota. Nematyti, kaip tokia Lietuvoje veikianti draugija ar draugijų sąjunga galėtų savarankiai santykiuoti su užsieniais, kai santykius su paskirais kraštais perima vadinamosios visosąjunginės draugijos ir jų centralizuota federacija, veikianti tik visos Sovietijos, o ne paskirų respublikų vardu.

ISSIAISKINO KAIP AIŠKINTI

Ligi šiol apie Vasario 16 dienos reikšmę Lietuvai viešai buvo nekalbama. Iš viso tą dieną buvo stengiamasi arba neminėti, arba ją skandinti kokių nors "aktualių" įvykių sąjūdyje, pav., partijos suvažiavimas, rinkimai ar kas panašus.

Šįmet, vasario pradžioj "Tiesa" išspausdino istorijos mokslų kandidatės A. Gaigalaitės straipsnį, kuriame šį kartą jau gana plačiai kalbama apie Vasario 16 dieną ir tą dieną 1918 metais priimtą Lietuvos nepriklausomybės aktą.

Iš straipsnio aiškėja, kaip partija galų gale nusistatė apie tą aktą kalbėti. Vasario 16 dienos aktas — tai esąs tik buržuazinių nacionalistų demagoginis aktas, kurio tikslas buvęs nuslėpti nuo Lietuvos žmonių užsimojimą pajungti Lietuvą po vokiečių kaizerio jungu! Tikrasis Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas įvykęs ne vasario, o gruodžio 16 dieną, 1918 metais, kai... Kapuskas paskelbęs savo manifestą. Tai galbūt, ženklas, kad šių metų gale ir Lietuvoje gali būti švenčiama Lietuvos "nepriklausomybės" 40 metų sukaktis...

PRASIDĖS MTS LIKVIDAVIMAS

Jau prieš kiek laiko Chruščiovas Minske išsitarė, kad gal teks likviduoti mašinų-traktorių stotis, tai yra, traktorius ir kitas mašinas parduoti kolchozams, o iš ligšiolinių MTS palikti tiktaisi mašinų taisymo dirbtuves. Dabar tą patį nutarė ir partijos CK Maskvoje.

Tačiau tai dar nėra konkretus įsakymas jau tuojau visur pradėti MTS mašinų išskirstymą. Vietiniai organai turės nustatyti, kur kolchozai pajėgūs mašinas

iš stočių pirkti ir jas vartoti. Jeigu Lietuvoj tokių kolchozų bus, tai mašinų pirkimas iš stočių į kolchozus prasidės jau šįmet. Bet tik 1959 metais numatomas specialus žemės ūkio specialistų suvažiavimas, kuriame visos Sovietijos mastu bus keičiamas standartinis kolchozų statusas. Šįmet skatinama tą Chruščiovo siūlymą tik diskutuoti ir studijuoti. Tačiau, kaip paprastai, jau dabar pasiūlymas sutinkamas "su entuziazmu".

ZIGARIOVAS KURSĖNUOSE

Vienas iš būsimųjų "Lietuvos deputatų" Maskvos soviete, sovietinės civilinės aviacijos valdybos viršininkas P. Zigariovas turės būti kovo 16 dieną "išrinktas" šiaulių apygardoje.

Tas būsimas deputatas teikėsi iš Maskvos atvykti į šiaulius ir bent pasirodyti tiems, kurie privalės už jį balsuoti. Be šiaulių jis lankėsi dar Akmenėje ir Kuršėnuose.

SUMAUSKAS LANKĖSI LEIPCIGE

Leipceig įvykusios pavasarinės mūgos atidaryme dalyvavusios Sovietijos delegacijos narių tarpe buvo ir M. Šumauskas, dabartinis Vilniaus valdžios premjeras.

KIEK PERKA PANEVĖŽIEČIAI

Paskelbta, kad 1957 metais Panevėžio miesto gyventojai iš viso nupirkę prekių už 108 milijonus rublių, ir tai esą 27 milijonus daugiau, negu 1956 metais.

Sprendžiant iš balsuotojų skaičiaus, Panevėžys dabar gali būti apie 50,000 gyventojų (prieš karą buvo 27,000). Į prekių skaičių įeina ir maisto gaminiai, neišskirti ir duonos, kurią Panevėžys (kaip ir kitas prekes), perka ne vien miesto, bet ir net gana tolimų apylinkių kaimiečiai (kaimuose duoną kepti nebeįmanoma).

Todėl išeina, kad panevėžiečiai perka maisto ir kitų prekių vidutiniškai už maždaug 6 rublius per dieną. Už tą pinigą vien prismaityti dieną yra menas.

Be abejo, panevėžiečiai uždirba ir perka kiek daugiau, negu už tą sumą. Perka vietose, kurios nepatenka į valdinės prekybos statistiką.

MOTERŲ LYGYBĖ

Moterų lygybė dabar Lietuvoje taip rūpinamasi, kad joms plačiai duodamas darbas ne tik plytų statybų nešioti, bet net ir silkes Norvegijos jūroje drauge su vyrais žvejoti. Vieno bazil

nio žvejybos laivo gydytoja yra paskirta tik neseniai mokslą baigusi jauna gydytoja Lida Grybauskaitė. Akloji dainininkė Beatričė Grincevičiūtė, moterų dienų proga, per radiją perdavė jai linkėjimus: "gydyk žvejus, saugok jų sveikatą". Tolimo plaukiojimo žvejų laivai išbūna jūroje net po keletą mėnesių. B. Grincevičiūtė sveikindama sakė "Aš kalbu labai susijaudinusi".

NUSKENDO ŽVEJŲ LAIVAS

Vasario 13 dieną Baltijos jūroje nuskeno klaidėdiškis žvejų laivas (MZT-62). Nuskeno devyni žvejai, jų tarpe kapitonas Jagminas. Radistas Mačiulskis mirė nuo žaizdų, nors buvo be išsigelbstis. Išsigelbėjo tik mechanikas Krupelnickis.

Ir britai pastebėjo

Mūsų informacijose iš Lietuvos dažnai tenka pabrėžti, kad sovietinėse statistikose daug kur galai su galais nesuseina. Neseniai ir britų spauda tą pastebėjo, kaip tyčia labai opioje ir ryškioje srityje, būtent, ginkluotų pajėgų skelbimuose skaičiuose.

1951 metais sovietai oficialiai skelbė, kad jų armijose yra 2,500,000 vyrų. Paskui buvo skelbiama visa eilė sumažinimų. Sudėjus visus tuos sumažinimus, išeina, kad per pastaruosius septynerius metus sovietai savo armijas sumažinę dviem milijonais ir šimtų tūkstančių vyrų. Tai išeity, kad beliko tik... 400,000 vyrų!

Čia britai šypsodamiesi pastebi, kad — arba sovietai jau visiškai baigia nusiginkluoti, arba kažkas kažkur... pamelavo.

NUKrito ATOMINĖ BOMBA

B-47 bombonešis netyčia išmetė atominę bombą ties viena farma Florence, S. C., apylinkėje. Bomba sprogdama sužeidė 6 asmenis, tačiau tai nebuvo atominio užtaiso sprogimas. Apylinkės gyventojai įspėti vengti tos vietos, kur bomba nukrito.

Bomba iškrito dėl mechaninės klaidės lėktuve.

Atominės energijos komisija patvirtino, kad praeitą vasarą Nevadoje vykdytas atominis sprogimas po žeme buvo užregistruotas Aliaskoje — už 2000 mylių nuo sprogimo vietos. Anksčiau buvo skelbiama, kad sprogimas užregistruotas tik už 250 mylių.

Sovietų Sąjunga painformavo JAV, kad ji nedalyvausianti JT Saugumo Tarybos posėdy nusiiginklavimo klausimais, jeigu jame bus svarstoma daugiau, negu "procedūros klausimai". Posėdis turi įvykti paskutinę kovos savaitę.

VISAM PASAULY

Bedarbių skaičius vasario mėnesį pasiekė naują rekordą — 5,173,000. Tai didžiausias nedirbančiųjų skaičius nuo 1941 m. vasaros, tačiau, išvedant nedirbančiųjų ir dirbančiųjų santykį nuošimčiais, jis prilygsta 1949 m. ūkiniam atoslūgiui.

Indonezijos vyriausybiniškai išsilaipino Sumatros saloje ir pradėjo karo veiksmus prieš sukilėlius. Trys mažesnės salos buvusios paimtos be pasipriešinimo. Amerikinė Texas Oil Co. sustabdė darbus ir pradėjo evakuoti tarnautojų šeimas. Sumatroje yra apie 450 amerikiečių.

SEATO konferencijoje, Maniloje, organizacijai priklausančios Azijos tautos pirmą kartą išskėlė ekonominės pagalbos klausimą. Trijų didžiųjų valstybių užs. reik. ministrai, dalyvaujant konferencijoje, atskirai tarėsi apie galimą viršūnių konferenciją.

Alžiro sukilėlių dalis per po piežių pasiūlė pradėti derybas su Prancūzija dėl ginklų paliaubų, kad vėliau būtų galima europiečių priežiūroje praversti laisvus rinkimus į "suvereninio Alžiro steigiamąjį susirinkimą". Tačiau jie atmetė prancūzų pasiūlytą Viduržemio pakta, į kurį turėtų įeiti Marokas, Tunisas, Prancūzija, Ispanija, Italija ir iš dalies autonominis Alžiras.

Tuniso prezidentas Bourguiba nėra linkęs priimti JAV ir Britanijos tarpininkų pasiūlymų Tuniso ginče su Prancūzija. Tarp pasiūlymų minimi: prancūzai atitraukia savo įgulas iš krašto gilumos į Bizertę uostą ir did-

NESIBAIGIANČI KOVA KREMLIJE

Jau nuo anos kalbos Minske, kai Nikita Chruščiovas pareikalavo panaikinti MTS (mašinų-traktorių stotis), kiekvienam galvojančiam žmogui Rytų Europoje pasidarė aišku, kad nesutarimai Kremluje įžengė į naują kritišką fazę. Nes Chruščiovo reikalavimas turi būtinai sukelti visas sovietų komunistų partijos konservatyvias jėgas prieš tą planą. Tad — arba jis jau jaučiasi pakankamai stiprus, kad galėtų praversti lemiamą smūgį prieš konservatyvius priešus, arba, kas daug labiau įtikima, tai buvo tam tikras beviltiškumo veiksmas, bandymas nubėgti toliau.

Tuo reikalavimu Chruščiovas iš pagrindų sukrėtė stalininę ūkininkavimo sistemą. MTS buvo įrankis, kurį sovietinė valdžia naudojo žemės ūkiui valdyti ir kontroliuoti. Perduodant mašinų parkus kolchozams, padaromas žingsnis į šiuo metu sunkiai dar pramatomą įvykių eigą.

Jau dabar Rytų Europoje kalbama, kad šiuo žingsniu norima ne vien tik duoti daugiau savarankumo kolchozams, bet — tolesnėje ateityje — ir visai panaikinti kolchozų sistemą. Kolchozai būsią paversti didelėmis valdinėmis javų fermomis. Tuo pat metu būsią gerokai padidinti privatūs kolchozininkų darželiai, kad ūkininkai galėtų didesniu, negu ligšiol, mastu auginti gyvulius. Ir tokios kombinacijos dėka — javus auginant pačiai valstybei, gyvulių ūkinį įvedant privačiai iniciatyvą ir suintensyvinant vaisių ir daržovių produkciją, — galėsiąs būti išpildytas pažadas žemės ūkio srityje pavytį ir pralenkti Ameriką.

Rytų Europoje jau seniai žinoma, kad Kremliaus vadovybės krizė yra ne vien atskirų asmenų kova dėl valdžios, o daugiau prin-

le jų dalį visiškai evakuuoja; tačiau 4 aviacijos bazes įvedami neutralūs stebėtojai — užsitikrinti, kad Alžiro sukilėliai nepanaudotų jų prieš prancūzų kariuomenę; prancūzai taip pat reikalauja įsteigti pasienio kontrolę, kad nebūtų smugeliuojami ginklai Alžiro sukilėliams.

JAV pareigūnai atidžiai stebi įvykius naujojoje Jungt. Arabų Respublikoje. Sirijos kairiųjų suvaržymu džiaugiamasi, tačiau žiūrėjimas pavojaus ateityje, nes Nasseris galis sukurstyti arabų kraštus naujoms avantiūroms.

Maršalas G. Žukovas, praėjusį rudenį nušalintas sovietų gynybos ministeris, tebesąs Maskvoje.

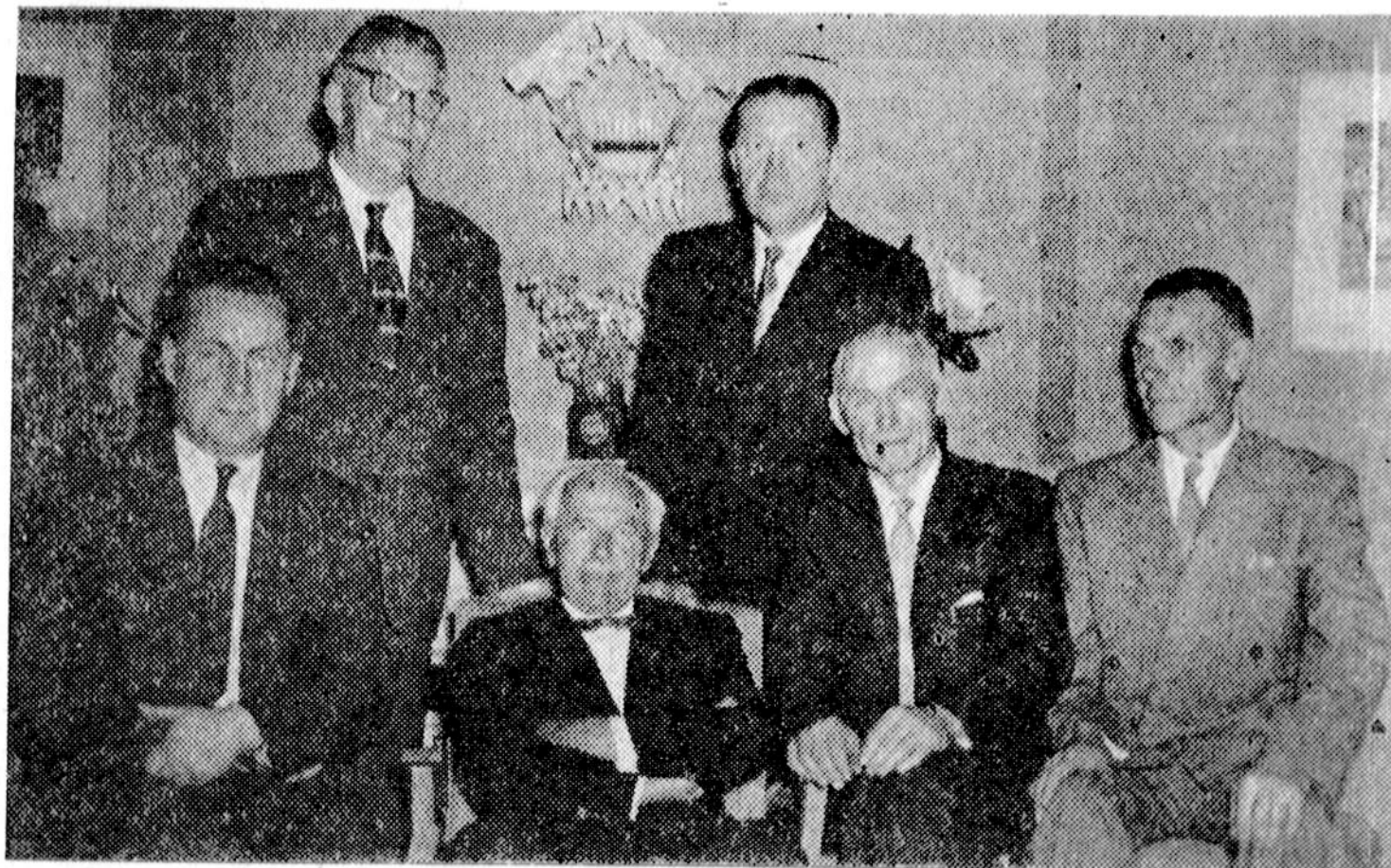
Zuericho, Šveicarijos didžiausio miesto, savivaldybėnuose rinkimuose komunistai tegavo tik 1,239 balsus, o 1954 m. buvo gavę 4,104 balsus.

Sudano parlamento rinkimuose daugiausia balsų gavo provakarietiška Umma partija. Tikimasi, kad šios partijos sudaryta nauja koalicinė vyriausybė priartins Sudaną prie Vakarų.

Kipro saloje prasidėjo nauja demonstracijų banga: šį kartą turkai reikalauja padalinti Kiprą į graikų ir turkų zonas. Turkai sudaro 20% salos gyventojų.

cipinis kivičas tarp naujų reformų šalininkų ir stalininių konservatorių. Todėl kiekviena prieštara, neparemta išryškėjusiais faktais, yra gana pavojinga, lygiai kaip ir daugelio vakariečių įsitikinimas, jog Chruščiovas siekia reformų tikros liberalizacijos prasme. Greičiau jis nori suprastinti administracinę sistemą, ūkį padaryti pajėgesnį ir taip, išlaikant totalitarinę nuomonę discipliną bei pagyvinant fanatizmą, komunizmą su moderninti ir padaryti patrauklesnį.

Po Stalino mirties Rusijos komunistų partijoje įsiliepsnojusi kova tarp reformos šalininkų ir konservatyviojo sparno išaukė sunkią krizę viso pasaulio komunistų partijose. Kova prasidėjo ne vien partijų grupėse — ir atskirų partijų vadovybės yra vienos arba kitos pusės užangažuotos. Partijos drausmė ir vienalytiškumas, nepaisant labai skambių Maskvos konferencijos rezoliucijų, pakriko. Atskirų partijų vadovybės iš Maskvos užkulisų kiršinamos viena prieš kitą.

Tautinio Sąjūdžio Melbourne skyriaus veikėjai su J. Bačiūnu. Iš kairės: J. Valys, J. Bačiūnas, J. Meiliūnas, L. Barkus, A. Krausas ir Ign. Alekna. (Skaityk J. Bačiūno kelionės iš Melbourne).

Sakysim, čekų spauda prieš ketletą savačių Maskvos nurodymais pradėjo pulti lenkų komunistų "revizionizmą", o kiek vėliau Chruščiovas savo kalboje Gomulką aiškiai paėmė savo globon.

Ir paskutinieji įvykiai Vokietijos sovietinėje zonoje, be abejo, turi glaudų ryšį su Maskvos vadovybės krize. Ar nuverstieji partijos tūzai pakels balsą prieš Ulbrichtą, yra didelis klausimas. Tačiau reikia tikėti senu "aparačiku" Schirdewanu ir ilgamerečiu kominternu bei NKVD pareigūnu Wollweberiu, kad jie nieko nedarė sava iniciatyva, be Maskvos palaiminimo.

Vokiečių SED partijos vadovybės valymai gyvai primena Berijos aferą. Lygiai tie patys priekaištai, dabar iškelti Schirdewanui ir Wolweberui, po 1953 m. liepos mėnesį įvykdyto Berijos žlugimo buvo iškelti jo patikėtiniams Hernstadiui ir Zaiseriui. Tik įdomu dabar, kieno patikėtiniai buvo Schirdewanas ir Wolweberis. Paties Chruščiovo? Tad jų kritimas tebūtų tik įžanga ruošiamos didelės Maskvos konservatorių akcijos prieš pirmąjį Sovietų Sąjungos KP sekretorių.

Su šia galimybe reikia skaitytis. Tiesa, Chruščiovas yra labai judrus ir klatingas taktikas. Galima net tikėti, kad jis pats būtų davęs ženklą SED valymui. Berija krito dėl Vokietijos klausimo: jam buvo primetama, kad jis norėjęs sugyvenimą su Vakarais nupirkti sovietinės zonos kaina. Gali būti, kad Chruščiovas, atsiminęs Berijos likimą, nori išvengti panašių priekaištų, demonstratyviai stiprindamas Ulbrichtą.

Tačiau vėl kyla klausimas, kam Chruščiovui šiandien reikia tokių komplikuočių vingių. Praeitą birželį jis iš partijos vadovybės išstūmė konservatorių grupės vadus Molotovą ir Kaganovičių bei pavojingiausią ir inteligentiškiausią savo konkurentą Malenkovą. Spalio mėnesį krito karo herojus Žukovas, o partijos CK posėdy gruodžio mėnesį Chruščiovas aiškiai sustiprino savo pozicijas partijos prezidiume ir sekretariate. Kodėl jo rankos vis dar nebėra laisvos? Kodėl jo priešai, konservatyvūs sparnas, po tų pralaimėjimų vis dar tebėra nenugalėti.

Sakoma, kad Chruščiovui tenka grumtis ne tik su grupe stalininių partijos bonzų, bet su daug pavojingesne, esant mažiau pagriebiamu priešu, konservatyvia partijos kadrų dvasia.

Stalinas jėga ir teroru iš partijos kadrų išstūmė pajėgumą galvoti; jo laikais išaugo "aparačikų" karta, kuri akiai tikėjo jo dogmomis, nepajėgdama pastebėti prieštaravimų tarp jo dogmų ir tikrovės ir iš to susidaryti atitinkamų išvadų.

Zinoma, tie žmonės nenori, kad teroristinis Stalino režimas grįžtų, ir didžia dalimi pritaria gyvenimo standarto pagerinimui. Tačiau toji mintis, kad politinės ir ūkinės negerovės yra sistemos pasėkos, kurios galėtų būtų pašalintos tik reformų keliu, — jiems yra svetima. Tas pat ir su šaltuoju karu: jie pavargę nuo jo, tačiau pripažinti, kad atoslūgis, sugyvenimas su Amerika galimas tikta tikrų koncesijų kaina, jie nėra pasiruošę.

Tų žmonių, kurių idealas buvo senas bukaprotis Molotovas, yra pilnas partijos aparatas. Chruščiovas norom nenorom turi į tai atsižvelgti. Tad vien tik Molotovą arba kitą konservatyviųjų vadą išstūmus, senieji stalinistiniai kadrai vis dar lieka neįveikti. Konservatyvizmo hidra išleidžia vis naujas galvas. Po Molotovo ir Kaganovičiaus seka Suslovas, tačiau ir jo žlugimas padėties nepagerina.

Chruščiovas, ligšiol vengdamas savo priešus nugalėti Stalino metodais, pagal formulę "fiziškai sunaikinti", nuolat turi tikėtis atsmūgio pavojaus. Ypač, dabar, atrodo, tas pavojus vėl pasistrėjęs: Molotovas, Kaganovičius, Malenkovas ir Šepilovas jau kelinta savaitę maišasi Maskvoje.

Jie įsijungė į Dirvos talką

Į Dirvos skelbiamą talką įsijungė:

Per inž. Daukų, iš
Australijos\$50.00
Stasys Virpša,
Chicago\$25.00
L. Kašubaitė,
Brooklyn\$10.00
Su šiomis aukomis iš viso gauta\$11,943.95
Dar būtinai reikia sukelti\$8,056.05
Mes tikime, kad visi skaitytojai, kurie domisi Dirvos ateitimi, perskaitys antrajam šio numerio puslapy redaktoriaus žodį — šią savaitę...

TAUTINIAM KONGRESUI RUOŠTI KOMITETAS

susidedas iš Eug. A. Bartkaus (ALT -S-ga), Dr. S. Stankaus (LTS) ir J. Budriko (ALRS) gavo pranešimus, kad į komitetą įsijungia Lietuvos Tautinis Akademinis Sambūris ir Laisvės Kovotojų Sąjunga.

Komitete Sambūrį atstovaus inž. S. Švedas arba A. Verbickas, o Laisvės Kovotojus — Al. Siliūnas.

Komitetas greitai laiku susirinks apsvarstyti einamųjų reikalų: AL Bendruomenės rinkimų ir Tautinio Kongreso New Yorke darbų programas.

Kongreso rengimo komitetas kovo mėn. 12 d. p. Siliūnų bute, Chicagoje, svarstė tolimesnius kongreso rengimo klausimus.

Prezidentas Eisenhoweris aptaria nusiginklavimo klausimus su Valstybės Sekretorium J. F. Dulles. Jų tarpe nusiginklavimo klausimams naujai paskirtas patarėjas James Wadsworth.

J. Tautų generalinis sekretorius Dag Hammarskjöld sveikina naują Pakistano atstovą princą Aly Khan.

DIRVA THE FIELD

Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio. Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915. Single copy — 10 cents.

Du kart savaitinis, leidžiamas VILNIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radio D.Jos (Inkorp. ne pelui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: HEnderson 1-6344. Išsina Clevelande pirmadieniais ir ketvirtadieniais. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Antros klasės siuntos privilegija suteikta Clevelande, Ohio. Prenumerata metams, iš anksto mokant \$8.00. Įsteigta 1915 metais. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šią savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Praėjusį šeštadienį ir sekmadienį Clevelande posėdžiavo Vilnės Draugijos valdyba. Taip pat į posėdį buvo atvykę Tautinės Sąjungos centro valdybos atstovai ir tolimesniems Dirvos spausdinimo reikalams aptarti išskviesi spausdinimo technikos specialistai. Žodžiu, posėdžiui iš anksto buvo gerai pasiruošta, kad tolimesnius Dirvos leidimo klausimus būtų galima iš visų pusių apšvarstyti ir padaryti specialių nutarimų vėliau įgyvendinti.

Ivykusiame posėdyje nemažai kalbėta apie dabar vykdomą \$20,000 vajų. Tas vajus buvo paskelbtas dar prieš 1958 metus, skaitytojams pažadant, kad vajui einant palankiai, Dirva bus pradėta leisti du kartus per savaitę. Pradžioje net nebuvo nustatyta, nuo kada leidimas bus padvigubintas, nes vis dar būta tam tikros baimės, kad gali nepasiteisinti turimi daviniai ir skaitytojų palankumas tokiame leidime. Vienok ryžtasi, ir Dirva nuo 1958 metų pradžios pradėjo tvarkingai eiti du kartus per savaitę.

Iš gautų kelių šimtų laiškų, tik du skaitytojai, matyt, dideli konservatoriai, pasisakė, kad Dirva galėjo pasilikti vieną kartą per savaitę išeinančių laikraščių. Visi kiti, ne tik džiaugiasi Dirvos padvigubėjimu, bet ir reikalauja pagedavimą, kad ji dar dažniau išeitų.

Ivykusiame posėdyje toks nutarimas ir padarytas. Bet padarytas su keliomis sąlygomis, kurias reikia išpildyti. Jas išpildžius Dirva ne tik dar padidins skaitytojų lankytį, bet ir išeis patrauklesnį spausdinimo technika išleista.

Dirva ir šiuo metu deda nemažai lietuviškąjį gyvenimą vaizduojančių nuotraukų. Tokių nuotraukų, ne iš vienos kurios lietuviškos kolonijos gyvenimo, bet iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo, skaitytojai nori daugiau matyti. Taip pat skaitytojai nori matyti ir kitokių lietuviškąjį gyvenimą vaizduojančių vaizdų, todėl posėdis ir nutarė, kad ateity Dirva turės būti spausdinama ofsetiniu būdu. Tas spausdinimo būdas, už žymiai mažesnius kaštus, ir sudaro sąlygas laikraštį gausiau iliustruoti tokiais lietuviškojo gyvenimo vaizdais.

Laikraštį leidžiant jau du kartus per savaitę ir neturint savojos ofseto, susidaro labai didelės sumos pinigų, kurios turi būti išmokėtos kitiems, ir išmokėtos brangia kaina. Gi galvojant apie dar dažnesnį leidimą, be to negalima visiškai išsiversti. Todėl ofsetinę spausdinimo mašiną, su visais jos priedais, būtina reikiai tuoj įsigyti.

Jau keliais atvejais anksčiau esu rašęs, kad pereiti į tokią spausdinimo techniką, įsigyjant visas savo priemones, vajui skirtą sumą yra pati mažiausia. Niekas už tokią sumą tų priemonių negali nupirkti. Esu taip pat minėjęs, kad viena spausdinimo mašina kaštuoja daugiau, negu vajų paskelbta suma. Bet mes turime galimybes, ta dar kartą primename, kad sukėlė tą sumą, savo planus galėsime įvykdyti. Ir įvykdyti ne į skolą mašinas supirkdami, bet pilnai jas išmokė-

IŠ MOTERŲ VEIKLOS

Prieš 10 metų, birželio mėn., Wuertzburge, Vokietijoje, buvo paskutinis Pabaltijo Moterų Tarybos atstovų suvažiavimas. Tremtyje, kuriame buvo išrinktos visų trijų Pabaltijo tautų moterų atstovybės, tebeveikiančios ir iki šiol.

Pirmoji Lietuvių Moterų Atstovybės pirmininkė buvo dr. M. Žilinskienė. Vėliau, emigracijos laikotarpyje, pirmininkavo B. Novickienė, kuri, nežinint savo sunkios ligos, į šią moterų organizaciją įdėjo didelį įnašą.

1953 m. Liet. Mot. Ats. pirmininkavimą perėmė Ligija Bieliukienė, kurios pastangomis Pab. Mot. Taryba 1956 m. buvo priimta į Pavergtųjų tautų tarpą patariamuoju balsu.

Dabar, Pab. Mot. Tarybos posėdyje, kuris įvyko kovo 1 d., L. ir B. Bieliukų naujoji rezidencijoje, visų trijų tautų moterų atstovės nutarė savo darbo dešimtmetį, o lietuvių kartu ir mūsų nepriklausomybės 40 m. sukaktį paminėti, suruošiant š. m. spalio mėn. suvažiavimą Washingtono. Suvažiavimo rengimo komitetui pirmininkauti sutiko Bronė Tautvilienė iš Washingtono, Liet. Mot. Atstovybės pirmininkė.

I šį suvažiavimą bus kviečiamos visos Pabaltijo kraštų moterų organizacijos iš JAV ir Kanados.

Be to, nutarta padaryti pranešimą Jungtinių Tautų sekančioj sesijoj New Yorke, birželio liūdny įvykių sukaktį minint, išleisti anglų kalba atsisaukimą į laisvojo pasaulio moteris ir išplatinti per amerikiečių moterų klubus.

Šiame posėdyje dalyvavo: Latv. Mot. Atst. pirmin. I. Druva, latvių akademikų klubo pirm. O. Gulbis, rašyt. poetė K. Dale, Est. Mot. Atst. pirm. M. Jurma, klubo pirm. E. Saue ir k.

ir parodyti, ne tik sau, bet ir kitiems, kad mes mokame ne tik pašnekėti, bet ir didelių darbų atlikti. O sukūrimas geros savo spautuvės, Dirvos leidimas tris kartus per savaitę, jau tikrai nemažas darbas. Padėkit jį įvykdyti!

Iš lietuvių buvo Pabaltijo Moterų Tarybos pirm. L. Bieliukienė, R. Budrienė, Moterų Vienybės pirm. P. Šimėnienė, Liet. Mot. Atst. pirm. V. Leskaitienė, M. Bezumavičienė ir E. Čekienė.

Tenka pažymėti, kad Moterų Vienybė, per ilgą eilę metų savo patriotiškais darbais įrašiusi tos organizacijos vardą į išeivijos lietuvių gyvenimo istoriją, ilgmetės pirm. Paulinos Šimėnienės dėka ir jos narės mielai pritarant, kasmet nuveikia nemažą darbų lietuvių moterų pasaulyje. Jos jau daug kartų dalyvavę įvairiuose lietuvių saskrydžiuose, Amerikos sostinėje Washingtono, ir šįkart neatsisakė Pab. Mot. Tarybos ruošiamam suvažiavimui talkininkauti.

Iš artimiausių Moterų Vienybės darbų yra jų tradiciniai kasmet šiuo laiku ruošiami pavasariniai šokiai-balius, kurio metu būna skiriama premija geriausiai šokėjai porai. Šiomet ta šventė įvyks gegužės mėnesį.

E. Čekienė

BOSTON

ALB BOSTONO APYGARDOS atstovų suvažiavimas kviečiamas kovo 16 d. 2 val. p. p. Tautinės S-gos namuose, So. Bostone.

Lietuvių Bendruomenės atstovų rinkimai Tarybon ir Pasaulio Lietuvių Seimam vyks balandžio 27 d. nuo 9 v. ryto iki 5 v. p. p. Tautinės S-gos namuose, 484 E. 4th St., So. Bostone.

Kovo 1 d. įvykusiame Bendruomenės susirinkime paskaita skaitytė Dr. J. Girmius "Lietuviybė lietuvių bendruomenėje". Dalyvavo įvairių organizacijų atstovai, buvo išrinkti atstovai į Apygardos suvažiavimą: O. Ivaškienė, J. Vaičaitis, Dr. B. Kalvaitis, inž. Gimbutas, prof. Končius, O. Vilenskienė, A. Matjoška ir stud. S. Leimonas.

Šiuo metu ALB Bostono Apygardos pirm. yra inž. V. Izbickas, apylinkės — teisin. Stasys Vaitkevičius.

NAUJA RAMOVĖS VALDYBA

Vasario 23 d. Lietuvių Piliečių Draugijos patalpose įvykęs LVS Ramovės Bostono skyriaus visuotinis metinis narių susirinkimas išrinko 1958 metams naują sk. valdybą: I. Krutylis — pirm., St. Grižė-Jurgelevičius — sekr., ir L. Lendraitis — išd. į Kontrolės Komisiją perrinkti, dr. Iz. Petronis ir Mantautas. Skyrius, nors nariai ir nėra labai gausūs, tačiau praeitais metais suruošė išvažiavimą į Alauso vasarvietę. Ta proga parinkta aukų, ir pasiūta \$50.— "Kario" žurnalui paremti. Kariuomenės šventės minėjimo metu gauta aukų \$62, kurių persiūti LVS Centro Valdybai Liet. Nepr. Karo invalidams paremti.

Šiais metais įvyksta LVS Ramovės Centro Valdybos, Kontrolės Komisijos ir Garbės Teismo rinkimai. Skyriaus nariai vienbalsiai reikšė pagedavimą, kad ir sekantiems dvejiems metams centriniai sąjungos organai būtų išrinkti iš Chicagoje ar jos apylinkėse gyvenančių narių. Taip pat nariai pagedavo, kad šie rinkimai būtų pravesti korespondenciniu būdu, kuris duotų progos kiekvienam s-gos nariui asmeniškai dalyvauti rinkimuose.

LAISVĖS VARPO,

kultūrinės radijo valandos, rėmėjų metinis susirinkimas įvy-

Kviečiu jus įrodyti, ką jūs, patys galite...
PASLEPTAS GIRDEJIMO PRIETAISAS
kaip niekad su

Beltone HEARING GLASSES

- Galite girdėti su ABIEM ausim.
- Jokio guziko, jokio šniūro.
- Jokio specialiojo prietaisų už ausies.
- Duoda high fidelity girdėjimą.
- Stipri hearing aid paslėpta akinuose.
- Beveik nematoma triušele nuneša garso į ausį.
- Niekas nepaslėpti plaukuose ar rūbuose.

Duodame KNYGA NEMOKAMAI supažindina su visais stebuklingais naujais patogumais geresniam girdėjimui ir to apara paslėpimo, neįmanomo iki dabar. Užsikit, pasaukite, ar rašykitė šią dieną.

Atsiųskite man nemokamai knygelę apie Beltone Hearing Glasses.

Pavardė: _____
Adresas: _____

Šaukite Mr. NORBUTAS
406 Citizens Bldg.

MAIN 1-5252
850 Euclid Avenue

SANTARIEČIŲ GYVENIME

NERAMUSIS JONO MEKO ŽMOGUS

Ketvirtajame Santaros suvažiavime skaitytoji Garbės Filisterio Jono Meko paskaita "Rašytojas (lietuvis ir tremtinys) XX amžiaus viduryje (ir Amerikoje)" dabar išspausdinta Darbo žurnalo 1957 m. 4 nr. Pasiskoliname iš jos keletą ištraukų, labiausiai panašių į galėjusį būti pasiskalbėjimą su Jonu Meku.

Kaip man anksčiau buvo daug kas labai tikra ir apie daug ką turėjau savo nuomonę — taip dabar vėl viskas krinta, ir prie visko turiu prieiti iš naujo. Vėliau visiškai vaiko nežinojime, jeigu taip galima pasakyti, ir kartu nuostabu, kai girdžiu ir skaitau, su kokių tikrumu jie kalba apie viską — apie žmogų ir apie Dievą, nematydami to molo ir atgyvenusių pažiūrų tinklo, kuris juos supa, kuris juos nuo vaikystės supa ir kuris vadžioja jų lūpas ir jų mintijimą. Mano tikslas dabar yra bandyti ištrūkti iš to tinklo. Todėl tai gyvenu labai daug impromptu ir leidžiu sau gyventi be jokių gairių, išraudamas pripuolamą, ir dažnai keičiu savo nuomones apie daiktus ir žmones, stengdamasis pažinti vis iš naujo ir iš naujo — kad išeit, kad išeit iš praeities tinklų, iš griuvančios civilizacijos tinklų, kad nebūčiau palaidotas po jais.

O, kad mes turėtumėm vėjų, kurie mus siūbuotų! Kurie mus nylėtų! Šiandien aš turiu daugiau pagarbos žmogui, kuris ieško, kuris bando atitaisyti savo sugadintą vaikystę — visos žmonijos sugadintą vaikystę, kaip Sartre, per klaidas ir per degimą, per nerimą, nuolatos; nesigėdindamas pasakyti prieš visus, kad klydo — ar, jei reikės, ir vėl grįžti prie to paties, prisidėję. Sartre marksistas, Sartre komunistas, Sartre egzistencialistas, Sartre šis, Sartre tas. O mano draugui X viskas yra aišku, jis taip tikras savo tikrumu. Bet Sartre ieško. O mes: šiandien mes juokiamės iš Sartre ir iš komunistų išpažinčių, rytoj mes juoksimės iš bažnyčios išpažinčių — o gal jau ir juokiamės. Mes esame cinikai — mirties ženkla.

Šitie, kurie yra mano draugai, mano pažįstami, ratas, ku-lame gyvenu — šitas ratas yra šlokesnis ir tuštesnis, sudžiūvusios civilizacijos ir pseudo kultūros, negyvos moralės. Žmonės, kurie šimtą kartų girdėtais žodžiais tartojta savo mirusias tiesas... iš vienos pusės tie, kurie visom pastangom stengiasi užkopti iki

namuko ar vakarinio baliaus kostiumo, šokdami frakuoti ir kietais rankogaliais — ir kitų pusėj šitie, kurie nieko neturi, tačiau mėgdžioja kiekvieną anų žingsnį ir kurie yra kaip anų šešėliai.

Šio šimtmečio pradžioje buvo daigai išmesti gero ir pikto. Turim dabar labai atidžiai klausytis, bandyt atrinkti. Jei žmonės akiai seka — yra menininko pareiga suabejoti, kad išlaikyti žmogų gyvą, kad jis nepasidarytų emaline lenta, dar kartą tabula rasa...

Rašytojas, menininkas turi tą jaut. Tiek vyresnioji generacija — Sartre, Camus, Silone, Milosz, Koestler, tiek ir jaunieji amerikiečiai, italų, vokiečių, jaugri ir rusų rašytojai tai jaučia. Jie jau ateina ne su cinizmu, bet su optimistišku abejojimu. Yra jaučiamas entuziastiškas tikėjimas žmogum, kad jis praeis per visą makalyne. Nes mitas, kuriuo dar visa mirštanti civilizacija laikos — yra jau miręs.

Istorikas Vincas Trampa, šiuo metu dirbąs Kongreso Bibliotekoje Washingtono, skaitys paskaitą Gyvosios Lietuviybės Mėnesio visuomeninėje popietėje. Paskaita lies šių dienų lietuvių kartų santykius. Studentija ir visuomenė raginkama gausiai dalyvauti šios svarbios problemos nagrinėjime. Popietė įvyks kovo mėn. 16 d. 3:30 po pietų Jaunimo Centre Chicagoje.

Santaros Šviesos Federacijos Valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: dr. Jonas Valaitis — pirmininkas, Julius Lintakas ir Leonas Narbutis — vicepirmininkai, Eglė Zabarauskaitė — sekretorė, Viktoras Bilaišis — išdinininkas ir Gabrielius Gedvila — narys. Valdyba paskutiniam savo posėdyje aptarė visą eilę bendrų Federacijos darbų.

Santaros Lietuviško žodžio sekcijos antrajame susirinkime Chicagoje Rita Šimanskytė nagrinėjo Donelaičio "Metus", o Leonas Narbutis skaitė savo kūrybos. Sekančiame susirinkime bus peržvelgta Santaros Garbės Filisterio Mariaus Katiliškio knyga "Miškais ateina ruduo". Sekcijos veikloje talkina poetas Algimantas Mackus.

Clevelando Santaros skyrius organizuoja clevelandiečių ekskursiją į "Fausto" operos pastatymą Chicagoje. Sumanytas sveikintinas ir tikimasi, jog atsisiras užtekintas skaičius mūsų operos mėgėjų Clevelande.

Muzikas Valteris Banaitis išrinktas Santaros Garbės Filisteriu. Iki šiol Santaros Garbės Filisteriais buvo pakviesti veik išminčiai literatai. V. Banaičio išrinkimas yra pirmasis žingsnis į muzikus.

Vincas Trampa, Julius Kaupas ir Vytautas Kavolis prisijungė straipsnius Lietuviškam Liberalizmui, kuris jau baigiamas suredaguoti.

Chicagoje įvyko pasitarimas su Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba, kurią atstovavo pirmininkas inž. E. Bartkus ir sekr. inž. J. Jurkūnas. Santarą atstovavo pirm. Valdas Adamkavičius ir Filisterių valdybos nariai Zenonas Rekašius ir Raimundas Mieželis.

Eagle Stamps padeda taupyti su kiekvienu pirkinium

the **MAY CO'S** **2 BASEMENT** stores
DOWNTOWN—PUBLIC SQUARE ON THE HEIGHTS—CEDAR CENTER

Pusė kainos
Išpardavimas!

VYRIŠKI, KAINUOJĄ \$59
VISAM KRAŠTE GARSUS

Pavasariniai kostiumai

29.90

DYDŽIAI
35 iki 46
Trumpi,
reguliarūs
ir ilgi

100% vilnoniai Worsted ir Fancy Mixtures
patogūs 2 ir 3 sagų modeliai

Taip pat vilnoniai
Flannels ir Tweeds

Kaip tik laikas Velykoms! Tikra proga sutaupyti, perkant geros kokybės vyriškus kostiumus ateinančiam sezonui. Rankomis užbaigti Worsted ir gražaus Tweed dryžuoti; ir nedaug vienos spalvos iš populiarus gabardino. Gaila, mes negalime minėti visame krašte garsų gamintojų, tačiau dėl kokybės negali būti klaidos.

Gaila, užsakymai paštu ir telefonu nepildomi...

The May Co.'s Basement Clothing Department
Downtown and On The Heights

Kelionė į Pacifiko kraštus (13)

Jaunimo veikla ir mokyklos

JUOZAS J. BACHUNAS, Sodas, Michigan

Mane ypač nudžiugino galimybė susitikti su Melbourne lietuviškųjų jaunimo organizacijų vadovybėmis. Čia man daug padėjo ir į pobūvį palydėjo vienas iš veikliausių Melbourne lietuvių kultūrininkų ir jaunimo darbuotojų — mokytojas p. A. Krausas.

Pasikalbėjime Jonas Motiejūnas pirmiausiai pranešė apie lietuvių sporto klubo darbą. Jaunų (iki 20 m. amžiaus) narių klubas turi 120. Uoliai praktikuojamas krepšinis, stalo tenisas bei kitos sporto šakos... Raudys pranešė apie Australijos lietuvių ateitininkus moksleivius, kurių organizacija turi Sidnėjūje, Adelaidėje ir Melbourne. E. Pankevičius apibūdino skautų korporaciją Vytis. Vytis Melbourne turi 7 narius, Adelaidėje 8, pavienių narių yra irgi 8, gi Sesijs Melbourn turi 5 narius...

P. Žilinskas plačiau apibūdino Australijos lietuvių studentus ir jų mokymosi sąlygas. Melbourne yra Australijos Liet. Stud. Sąjungos skyrius su 17 narių. Iš jų šiemet baigė mokslo keturi: mediciną, gamtą, matematiką ir humanitarinius. Mažesnę studentų dalį gauna pašalpas, kiti patys iš savo santuokų studijuoja arba kartu dirba ir studijuoja.

Aukštojo mokslo sąlygos čia gana sunkios, nes reikia gana brangiai mokėti už mokslą, o uždariai iš šalies mažoki. Jaunųjų studentų tėvai nėra turtingi, patys dar kūrimesi studijoje, tad nėra pilnai pajėgūs finansuoti savo vaikų mokslą. Bet užtat studijas baigusieji gali dirbti savo profesinį darbą. Jų skaičius kiekvienais metais didėja ir didės.

Gruodžio 28-30 d. Melbourne įvyko 11-sis Liet. Stud. Sąjungos suvažiavimas. Labai gaila, kad jame jau nebegalėjau dalyvauti, nes tuo laiku buvau išvykęs į Adelaidę. Centro Valdyba vėliau man pranešė, kad 1957 m. Australijos universitetuose studijavo iš viso 104 lietuviai studentai, iš kurių keli ruošėsi aukščiausiams akademiniams laipsniams, o kai kurie jau ėjo antro fakulteto kursus. Lietuviai studentai skyrėsi taip pasiskirstę: Sidnėjaus 41, Adelaidės 35, Melbourne 17, pavieniai — Brisba-

ne 6, Canberra 3, New Castle 1 ir Armidale 1.

Australijos lietuviai studentai, palyginant, yra gana aktyvūs, veikia ne tik savo tarpe, bet ir Liet. Bendruomenėje, privačiuose parengimuose, savo ideologinėse organizacijose ir gyvai bendradarbiauja su latvių ir estų studentais. Pabaltijo kraštų akademinio jaunimo bendradarbiavimas skatinamas ir plečiamas.

Jeigu Pabaltijo kraštų studentai dabar įpras bendradarbiauti, tai ir ateityje turėsime šviesuomenės, kuri įgyvendins Pabaltijo kraštų vienybę.

Ponas A. Krausas, Liet. Kultūros Fondo švietimo vadovas, plačiai painformavo apie liuanistinį švietimą Australijoje. Lituanistiniam švietimui išlaikyti Australijoje reikia; savaitgalio mokyklos, akivaizdiniai liuanistiniai kursai ir korespondenciniai liuanistiniai kursai. Savaitgalio mokyklų yra buvę ir tebėra net 22 vietovėse. Melbourne veikia bendrieji liuanistiniai kursai ir parapijos liuanistiniai kursai. Vieno ar kito pobūdžio liuanistinių mokyklų bei mokyklėlių Australijoje esama apie 24. Korespondenciniai kursai buvo pradėti 1954 m., vėliau sustojo, bet tikimasi juos atgaivinti ateinančiais metais.

Visus švietimo reikalus ligšiol tvarkė Liet. Kultūros Fondas. Šiuo metu prie kiekvienos AL Bendruomenės apylinkės organizuojamas švietimo ir kultūros tarybos, o prie Krašto Valdybos veikia centrinė kultūros taryba. Kadangi liuanistinio švietimo padėtis ir aplinkybės kiekvienais metais sunkėja, tai rūpinamasi dėti visas pastangas jo lygumai išlaikyti ir kiek galima sustiprinti. Mokinų dabar yra kai kuriose vietose pradedant nuo 8 ir kitur ligi 60. Dirba apie 30 mokytojų.

Ponas A. Krausas man įteikė arčiau susipažinti Australijos Apygardos savaitgalio mokyklų nuostatus, lietuvių kalbos programą, Liet. istorijos programą, Tėvynės pažinimo programą, geografijos programą ir taipgi Australijos Liet. Kultūros Fondo statutą. Kurie norėtų susipažinti su čia išvardytais dalykais, prašomi kreiptis į mane, mielai

patarnausiu prisijungdamas medžiagą.

A. Krausas yra ir Australijos Liet. Skautų S-gos rajono vadovas, tad mane supažindino ir su skautijos lietuvišku judėjimu. Lietuviai skautai čia labai gerai ir plačiai suorganizuoti. Sąjungos narių skaičius paskirose vietovėse yra toks: Sidnėjūje 128, Melbourne 125, Adelaidėje 55, Brisbanėje 28, Geelonge 32, iš viso — 368 nariai... Skautų yra apie 150... Veikia šios skautų rūšys: jaunesnieji skautai, skautai, skautai vyčiai, jūros skautai, akademinis skautų sąjūdis ir židiniai.

A. Krausas per mane prašė įteikti ir paskelbti tokius jo pasiūlymus:

Pirmasis pasveikinimas skiriamas mokytojams: "Širdingai sveikinu kolegas mokytojus, dirbančius liuanistinėse mokyklose Amerikoje ir Kanadoje per mums pavyzdžiui šviečiant lietuviškumo išlaikyme p. Juozą Bachuną, linkėdamas ištvermės ir kantrybės tame labai svarbiame mūsų priaugančios kartos auklėjimo ir mokymo darbe. Tiesdamas per vandenynus ranką iš tolimosios Australijos, linkiu sėkmės išlaikyti mūsų vaikučius gyvus kenčiančiai Tėvynei Lietuvai".

Kitas vyr. sktn. A. Krauso, kaip Australijos LSS Rajono vadovo, yra skiriamas skautams: "Nuširdžiai sveikinu Pirmijos Pirmininką vyr. sktn. Dr. V. Čepą ir visą skautiškąją šeimą Amerikoje ir Kanadoje savo ir viso rajono vadovų vardu per taujų amerikietį lietuvių p. Juozą Bachuną, linkėdamas tvirtai budėti lietuviškumo išlaikyme ir kovoje už mūsų kenčian-

čios tautos nepriklausomybę. Mes su jumis, Broliai!"

Sekmadienį, būdamas bažnyčioje, girdėjau giedant lietuvišką jaunimo chorą, Petro Markūno vadovaujamą. Tikrai gerai susigiedojęs vienetas! Kitur stebėjau lietuvišką Atžalyno šokėjų grupę — šmaikstūs, gerai susirepetavę, smagūs šokikai!

Šioje vietoje pridėsiu dar truputį magaryčių iš Melbourne: — prašymų, sveikinimų, padėkų, paieškų...

Daugelis manęs prašė pasiteirauti, ar būtų galima išsinuomotų p. Motūzų lietuviškus filmus. Prižadėjau apie tai pasiteirauti ir čia jau per laikraštį, dar kelionės nebaigęs, viešai juos klausiu... Ona Motiejūnienė norėtų sužinoti apie Juozą Prižgintą du sūnus, Jurgį ir Joną, kurie pirmiau gyveno Brooklyn, N. Y. ... PP. Saldžiui ir Karkui labų dienų nuo daktarės Paukštytės ir Petkevičienės... Kan. Kapočiui ir Vikt. Kubikiui iš So. Boston — labų dienų iš p. Paukštytės...

Dėkui už dovaną p. V. Kuncaičiui... A. Fiseris, 347 Douglas Pde, Newport, Melbourne, Australia, prašo kun. B. Suginto ir P. Butėno adresu... Dėdei Adolfui Švažui Chicagoje linkėjimai nuo 11 m. Algio Švažo.

Čiurlioniečiams ir pp. Mikulskiams Clevelande nuoširdžiausi linkėjimai nuo Baltrūno... J. Čiuberkiui linkėjimai nuo Gerutės ir Naviko... Prof. M. Biržiška linkėjimai nuo Gudelių... A. Krausas perduoda savo širdingus sveikinimus save giminautėms: ponai J. Durkin, gyv. Chicagoje, ir taip pat p. Antaninai Kraus, o taip pat savo

15 METŲ NUO KUN. ANTANO MILUKO MIRTIES

ANTANAS ČESONIS

Kovo 19 d. sueina penkiolika metų, kai, trumpai pasigęs, mirė šv. Pranciškaus Sanatorijos kapelionas kun. Antanas Milukas, sulaukęs 72 metų amžiaus.

Kun. A. Milukas gimė šešto-kuose 1871 m. birželio 13 d. Baisg Rudaminos pradžios mokyklą ir Marijampolės gimnazijos 7 klases, 1889 metais įstojo į Seišių kunigų seminariją. Tačiau seminarijoje neišbuvo nė dvejų metų; spaudos platinimas, gyva lietuviška veikla ne tik savo draugų tarpe, bet ir už seminarijos sienų — privertė jauną ir kupiną energijos klieriką A. Miluką apeiti seminariją ir skubiai keliauti Amerikon. 1891 m.,

mielą bendrų studijų bičiulį iš Kauno laikų p. Bronį Railą, gyv. Los Angeles, Calif., tvirtai spausdamas ranką iš Pietų Kryžiaus šalies — Australijos, linkėdamas sveikatos ir palaimos, prašo atsiliepti adresu: A. Krausas, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Victoria, Australia...

Dėkui M. ir B. Kleinaitytėms už gražių kaklaraštį ir juostą. Jos prašė susitikti jų tėvelį J. Kleinaitį, gyvenantį Chicagoje (ką pažadėjau padaryti), ir perduoti linkėjimus jų draugei p. Polekaitienei... Gi iš savo pusės dar kartą nuoširdžiai dėkoju joms ir jų mamytėi už vaišes, gėles ir pavažinėjamą automobilį.

Bet dar daug tautiečių turėjau aplankyti Melbourne. Apie tai — bus daugiau...

trumpai pabuvęs Vokietijoje, atvyko Amerikon. Pramokęs kiek anglų kalbos, 1892 m. įstojo į Overbrook, Pa., kunigų seminariją, kurią baigė 1896 metais. Pirmąjį paskyrimą vikaru gavo šv. Jurgio parapijon Shenadoah, Pa.

Tuo metu iš Lietuvos vyko garbi gausi emigracija. Daugumas atvykusių apsidarėdavo Brooklyn, Pa. Tačiau 1899 metais atvyko į kun. A. Milukas. Čia jis buvo paskirtas Anglų karalienės parapijos klebonu. Padirbėjęs keletą metų pastoracijos darbą ir jaudamas savyje kai kurių mokslo žinių trūkumą, išvyksta Šveicarijon, Fribourgo universitetan, jų pagilinti. Grįžęs po kelerių metų iš Europos, buvo klebonu Shenadoah, paskui Girardville, Gibberton ir Philadelphia, Pa. Nuo 1914 metų iki 1933 m. buvo klebonu Atsimainymo parapijoje Maspeth. Vėlesniais laikais buvo šv. Kotrynos ligoninėje ir Roslyn, L. I., vaikų sanatorijos kapelionu.

Kun. A. Milukas buvo retas žmogus. Jam tinkamai paminėti yra reikalinga plati ir nuodugni jo darbų studija. Ir tikėjime, kad ateityje tai bus parašyta, nes atrodo, kad didžioji dalis medžiagos, apie kurią buvo galvojama, kad yra dingusi, tebėra išlikusi.

Tik prabėgus apžvalgei kun. A. Miluko gyvenimą, lengvai pastebime jo aktyvumą, jo neramią ir dinamišką dvasią. Jau kunigų seminarijos laikais (žiūr. Spaudos laisvės ir Amerikos lietuvių organizuotės sukaktuves) jis išskyla savo veikla prieš caro režimą, kuris persekiojo lietuvišką spausdintą žodį ir patį lietuviškumą.

Bėgdamas nuo gresiančios bausmės, Milukas atvyksta Amerikon ir čia stoja dirbti, kiek jo jėgos leidžia, švietimo ir kultūros srityse. Kurį laiką jį matome Vėnybės Lietuvininkų redaktoriu. Vėliau visą laiką nenuilstamai ir be jokios pertraukos skleidžia lietuvišką žodį savo tautiečiams. Ir taip ėjo vienas laikraštis po kito, žurnalas lenkė žurnalą, knyga — knygą ir visi savo antraštėse turėjo vardą — Antanas Milukas, redaktorius-leidėjas. O kai emigrantų tarpe įsišūbavo tautinis susipratimas, — pradėtos steigti spaudos bendrovės, savišalpos draugijos, susi-

vienijimai, parapijos ir t.t. Ir su visa eile lietuvių judėjimų Amerikos rytiniame pakrastyje yra tampriai susietas kun. A. Miluko vardas.

Greitai jisai pradėjo leisti knygas ne tūkstančiais, bet dešimtimis tūkstančių; taipogi žurnalus, brošiūras įvairiausiais klausimais, pradedant klasikais ir baigiant tokiomis paprastais, bet turėjusiais didelio pasisekimo leidiniais, kaip "Būdas per save išmokti rašyti".

Galbūt yra tokių asmenų, kurie nenorėtų tikėti, kad vienas žmogus per savo gyvenimą galėtų parašyti, išversti ir spaudai paruošti apie 200 įvairiausio turinio leidinių. Taip, kun. A. Milukas tai atliko. Jo leidinių tiržas siekia apie pusę milijono egzempliorių. Be to, reikia neužmiršti, kad per kelis dešimtmečius jis buvo lietuvių tarpe "vieno asmens Katalikų Tiesos Draugija".

Tačiau jo pasisekimas nebuvo lengvas! Kun. Antanas Milukas turėjo daug kovoti!

Amerikos lietuvių istorija negalės būti parašyta be kun. Antano Miluko vardo, nes jis buvo tas asmuo, kuris tą istoriją sukūrė. Jis buvo nepaprastas kronikininkas, kuris viską užrašė ateinančioms kartoms. Net savo gyvenimo sauleidys, kada finzės jėgos buvo jau išsisėmusios, jis didžiąją savo laiko dalį pasvėntė istorinėms ir biografinėms žinioms apie lietuvių šiame krašte rinkti. Tik trim dienom prieš ligą jis baigė rinkti medžiagą savo sekančiam leidiniui. Jo surinktos žinios yra neįkainojamos vertės.

Ir kaip gaila, kad, jam tebesant gyvam, daug kas to aktyviausio darbininko-kovotojo nesuprato ir bandė net jam kenkti, kliudyti. Bet jisai nuo siekiamo tikslo nenukrypo ir nedarė jokių kompromisų.

Visą gyvenimą daug ir sunkiai dirbdamas, sunkiai uždirbtą skatiką paaukojo lietuvių tautos kultūrai — mirė tikru beturčiu, net savo pavargusiems kaulams pakasti nepalikdamas nuosavos žemės pėdos.

Jo palaikai buvo palaidoti, atkasus kito tokio pat beturčio, neseniai mirusio kunigo, kapą.

KAS

UZSISAKĖ

DIRVA —

TAS NESIGAILEJO!

Maribyrnong savaitgalio lietuviškosios mokyklos šventė 1957 metais. Mokyklos vedėjas yra A. Krausas, o mokykla jo paties namuose.

NEPAŽĖSTAMOJI AMERIKA

Daržovių auginimo fabrikai

III

Melolando bandymų stotis yra palyginti mažas avangardinis postas tos "žalios revoliucijos", kuri per bandymų laboratorijas veržiasi į amerikinių žemės ūkį. Už moksline, dirbančių Imperial Valley, yra kitos, didesnės gamtos biologijos laboratorijos, kuriose, be kita ko, ligi šiol negirdėtu tikslumu tiriamas augimo procesas po radijo aktyviais spinduliais, sistematiškai atliekami tūkstantai naujų kryžiamųjų arba, keičiant sėklas "paveldimąją masę", išauginamos visiškai naujos augalų rūšys.

Tie pora baltų namelių, tie maži bandomieji laukeliai ir beveik skurdžiai atrodo šiltadaržiai pietvakarinėje Kalifornijoje yra įsitikinimo misijos, kad darbas iki pačios mažiausios augalo ląstelės galės būti stebimas, pakeičiamas ir pagerinamas. Jei Melolanda atrandama nauja žolės rūšis, galinti ištverti didžiausią kaitrą, jei išauginama nauja linų atmaina, kuri nenudžiūsta, melonas, kuris tėra tokio dydžio, jog lengvai telpa į standartinį šeimnininkės šaldytuvą, datulės arba migdolai, kurie yra lygiai tokio pat didumo, kokio reikalauja šokolado fabrikantai, — tai šie atradimai tėra tik dalis daug platesnių ir daug gilesnių pastangų įsiskverbti į tikrąsias gamtos gyvybės paslaptis.

Žalioji revoliucija Amerikoje jau nebeturi priešų. Ankstesnioji ūkininkų karta dar

nepasitikėdavo, kai "moksliško ūkininkavimo" atstovai jiems patarinėdavo. Tačiau naujoji karta, ypač žemės ūkio ekspertai, "vaisingumo inžinieriai", jau visiškai kitaip nusiteikę.

— Anksliau reikėjo laukti dešimtmečius, kol ūkininkas pakeis savo gyvenimo būdą, — pasakoja jaunas augalų tyrinėtojas Melolando bandymo stotyje. — Dabar žemdirbiai taip domisi naujaisiais mūsų laboratorijų duomenimis, kaip fabrikantai naujais išradimais ir patentais.

Tas posakis ypač tinka Imperial Valley, kur senieji žemdirbystės papročiai niekad nebuvo spėję tinkamai išsiskirti. Čia bandomi vis nauji metodai, kad šio pasakiško žemės kampelio derlingumą padarius dar pasakiškesniu. Žalioji oazė vis toliau skverbiasi į dykumą, vis didesnis gaunamas iš jos pelnas.

Tačiau... ir čia yra didelis "bet". Jis kabo sunkiu šešėliu virš viso to "žmogaus sukurto rojaus". Ir apie tai nemėgstama kalbėti El Centre, Holtville, Brawley ir Indio. Tai labai sena ir šiame atveju per daug reali tema apie gresiantį tvaną, didįjį kataklizmą, kurio reikia laukti ne taip jau tolimoje ateityje.

— "Žmogaus sukurta rojus?" Greičiau aš jį pavadinčiau "kvailių rojumi! — pasa-

kė man kandus vietinio laikraščio redaktorių, gyvenęs mažame miestely, netoli Imperial Valley. — Aš tik negaliu apie tai rašyti. Žmonės paprastai nenori girdėti teisybės. Žemvaldžiai ir sklypų spekuliantai vykdo spaudimą, bijodami, kad jų turto vertė galėtų kristi. Bandoma tą didįjį pavojų, kuris gresia tūkstančiams žmonių ir milijoniniam turtui, ignoruoti arba net sumažinti. Gerai, kad nors kartą galiu apie tai pasikalbėti.

Atrodo, kad žmogus, pajungdamas Colorado srovę, parengė kelią dar galingesniai priešui — Ramiajam vandenynui, kuris, pylimo statytojų ir drėkinimo technikų trumparegiškumo pakurstytas, ruošiasi sugrižti į savo senąsias pozicijas.

Per tūkstančius metų didžioji upė prie savo deltos, Kalifornijos įlankoje, sunesė milžinišką pylimą ties būsimuoju Imperial Valley anga. Kiekvienais metais jūros potvynio bangos dalį to pylimo nusinėdavo su savimi, tačiau upė, kasdien iš Rocky Mountain atnešdama po 500 tonų smėlio, dumblo ir šlyno, plyšius vėl užkamšydavo.

Šio šimtmečio trisdešimtaisiais metais Colorado srovę pajungus, upė buvo priversta visas šitas natūralias statybinės medžiagas palikti kalnuose. Jos pradėjo telktis už Hooverio užtvankos sukurtame dirbtiniame ežere "Lake Mead". Ir jį dabar trūksta ten, kur anksčiau jos buvo tikrai naudingos — už kelių šimtų kilometrų į pietus, kovoje su godžiomis vandenyno bangomis.

Nepaprastu greitumu pradėjo Ramusis vandenynas naudotis dingusia jėgų pusiau-

svyra. Jau 1940 metais, t. y. praslinkus vos tik penkeriems metams nuo Hooverio pylimo atidarymo, Meksikos įlankos pirštai įsiveržė krantan net 25 kilometrų gylį. Dešimčiai metų vėliau visas buvusi pakrantė, daugelio kvadratinį kilometrų sritis, buvo užlieta kasdieną didėjančios "Lagune Salada".

Tačiau dar pavojingesni už šitą sūsaus vandens skverbimąsi į sausumą yra potvynio bangų antpuoliai prieš didįjį upės sunesą pylimą. Du kartu per dieną bangos, kaip aš pats mačiau, atplėsia o didelį sausumos gabalą ir nusineša į įlankos gelmes. Ir taip šio natūralaus pylimo aukštis, kuris niekada nesiekė daugiau 9 m. per pusantro dešimtmečio sumažėjo maždaug pusiau. Tad ne taip jau tolimoje ateityje reikia laukti, kad šis natūralus pylimas tarp Pacifiko ir Imperial Valley visiškai dings.

Jei nebus griebtas priemonių tam procesui sulaukyti, tai milžiniško potvynio banga viens kartą užlies šį "žmogaus sukurta rojų", jo 25 kaimus su nepaprastai derlingomis dirvomis, gatvėmis ir viešosiomis įstaigomis.

Tačiau gana keista: tos milžiniškos gamtos katastrofos perspektyvos, atrodo, visiškai neįaudina nei Washingtono įstaigų, nei poros gerai informuotų Imperial Valley gyventojų. Nors rimti specialistai New Yorke paskelbtais straipsniais daug kartų įspėja apie gresiančią nelaimę — tebuvo pasitenkinta vien tik silpnais dementi, Galbūt susirūpinimas būtų didesnis, jeigu tas "frontas", kuriame vyksta kova tarp jūros ir pylimo,

būtų teritorijoje. Bet faktas, kad Colorado sunesantis pylimas, saugąs derlingiausiąją Amerikos sritį, yra Meksikos pusėje ir dar labai sunkiai prieinamoje srityje, ugdo abejingumą gresiančiam pavojui.

— Jei iš viso yra koks pavojus Imperial slėniui, — kalba atsakingos vietos Washington, — tai jis kyla iš kitos pusės. Ne tvano, o sausros mes bijomės ateity.

Šios baimės šaknų taip pat reikia ieškoti Colorado užtvankos statyboje. Yra apskaičiuota, kad Lake Mead už Hooverio užtvankos užsikims upės nešamu dumbliu ir nebus galima gauti vandens.

Iš karto buvo teigiama, kad tai atsitiks po šimto metų. Tačiau, vėliau tikslesni matavimai tą prognozę pagerino. Tariamai reikėsia 275 metų, kol dirbtinio ežero dugnas pakils tiek, kad Imperial Valley negaus pakankamai vandens, kurio dėka vietoj dykumos čia atsirado daržininkystės oazė.

— Tačiau kas benori taip toli galvoti? — pastebėjo valdininkas, su kuriuo diskutavau tą klausimą. — Teranda išeiti būsimos kartos.

— Norit pasakyti: po mūsų nors ir tvanas? — Ištepiu.

— Arba sausra, — nusijuokė jis. — Tačiau nesirūpinkite. Iki to laiko jau rasime išeitį. Visada atsiranda nauji atsakymai į naujus klausimus.

Ir taip jis išreiškė tvirtą tikėjimą, kad žmogaus rankos sukurta rojus nedings.

(Pabaiga)

(2)

Gydytojas erdvėse

J. RAMUNIS, Capt. USAF (MC), Flight Surgeon

Aviacijos medicinos srityje dirbančius gydytojus, iš tradicijos, įprasta vadinti **Flight Surgeon**. Šis terminas, savo platesniaja savyka, tik tiek ir tenusako, kad kalbamasis gydytojas turi tam tikrą patyrimą bei specialų apmokymą aviacijos medicinos srityje kad jis šioje srityje aktyviai praktikuojasi. Kadangi lietuviškas terminas "gydytojas, aviacijos srities specialistas" yra nepaprastai ilgas ir keblus vartoti rašinyje (ypač kai šis terminas gana dažnai kartosis), ir kadangi aš negaliu rasti kitą tinkamą "Flight Surgeon" termino vertimą lietuvių kalbon, šį anglišką terminą, aukščiau minėtą prasmę, šiame rašinyje ir nauduosiu. Prašau skaitytojus tai įsidėmėti ir manęs nekaltinti už svetimybės...

Verta taip pat pastebėti, kad šis terminas, "Flight Surgeon", turi dar ir visai kitą, siauresnę prasmę. Šia, siauresnę ir gana skirtingą prasmę paaikšinsiu, rašiniui artėjant prie pabaigos ir iki to laiko tos siauresnės prasmės nenaudosiu.

Žodis "Flight", kiekvienam suprantamas. Jis reiškia skridimą, skrajojimą ore ir su skridimu susijusius daktus bei asmenis.

Žodis "Surgeon", ta prasme, kais jis čia vartojamas, gal kam ir nežinomas. Paprastai, Surgeon reiškia chirurgą. Tačiau anglų kalboje jis turi ir kitą, labai skirtingą prasmę. Jis taip pat reiškia ir gydytoją, turintį administracinius uždavinius, įgaliotą daryti administracinius sprendimus, išplaukiančius iš jo profesinio išsilavinimo; dažniausia, bet nebūtinai išimtinai, tai būna sveikatos klausimais. Tai lyg koks "Sveikatos Direktorius". Taip "Railroad Surgeon" reiškia geležinkelio bendrovės gydytoją, atstovaujantį tos bendrovės vadovybę sveikatos klausimais. Taip pat turime "Plant Surgeon", — įmonės gydytoją. Ir taip visą eilę kitų "surgeons".

Flight Surgeon, kaip vėliau matysim, tikrai turi labai daug administracinių pareigų. Nereta, kad Flight Surgeon kartais daugiau laiko skiria administracinėms pareigoms, negu gydymui. Tačiau Flight Surgeon turi turėti ir labai platų medicinišką akiratį bei būti labai atidus savo profesinėje srityje. Nuo jo profesinio — mediciniško sugebėjimo priklauso ne tik lakūno sveikatos palaikymas tinkamame lygyje, bet taip pat, labai dažnai, ir to lakūno valdomame lėktuve skrendančių asmenų gyvybė, orinio susisiekimo saugumas ir kita. Jis yra, pilna to žodžio prasme, "šeimos gydytojas", tik jo šeima labai didelė: paprastai vienas Flight Surgeon turi savo "globoje" apie 300-400 skraidančiojo personalo, su visom jų būdom, tiek tarnyboje, tiek už tarnybos ribų, namuose ir šeimoje.

Skraidymo sąlygos ir aviacijos medicina

Pačiais pirmaisiais skraidymų metais, balionu tik ką pakilęs į orą žmogus dar nesudūrė su jokia ypatingesne problema. Tikriausiai, vėjui įsiūbavus po balionu pakabinatą gondolą, kai kurie iš keliauninkų jau tada sirgo "jūrų liga", kuri vėliau buvo pavadinta "oro liga". Tačiau vėmimas gal ir atgrasindavo vieną kitą nuo tolimesnės kelionės oro erdvėse, tačiau jokių nenugalimų problemų nesukeldavo: gondolos kraštas visada būdavo lengvai prieinamas nusivėmti... Bet ir tai, mato, būdavo reta, nes niekur ne užtikinama nusikundimų, kad kas nors būtų buvęs "iš dangaus" apvėmtas... Nors kai kurie keliautojai ir yra aprašę, kad jiems tekę "į Rygą nuvažiuoti".

Skridimų laikui ilgėjant, jau pirmieji lakūnai turėjo susidurti su orientacijos problema. Su temus ar pakliuvus į žemiausius debesis, sunku buvo pasakyti,

kaip toli nuo žemės balionas yra pakilęs. Todėl barometras ir laikrodžio buvo, turbūt, patys pirmieji skraidymo instrumentai.

Greitai prireikė ir kompasas, kad "lakūnai" galėtų orientuotis, kokia kryptimi jie yra vėję bei oro srovių nešami, kad jie galėtų nusileisti, nepatekdami virš vandens, kalnų ir miškų. Kada žmogus išmoko pastatyti tokius, už orą lengvesnius lėktuvus, kurie galėjo valandų valandomis išsilaikyti ore, kada jis išmoko tuos naujuosius balionus valdyti, kada gimė "cepeliniai", — tada tie pirmieji instrumentai įgijo naują svarbą, nes jų pagalba naujieji lakūnai turėjo susiorientuoti, kur jie randasi, ir kokia kryptimi reikia tęsti savo kelionę.

Paaikšėjo, kad barometras reikalingas nuolatinį pataisų, kad be jų jis gali klysti net keliais šimtais pėdų. Paaikšėjo, kad vėjai nuolat keičia savo kryptį ir stiprumą, kad, skirtinguose aukščiuose, vienu ir tuo pačiu metu gali būti skirtingo stiprumo ir net visai skirtingos krypties vėjai.

Jaunutė aviacija pirmą kartą susidomėjo tiesioginiai su jąja nesurišta mokslų sritimi, — meteorologija; ir jinau niekada nebetapo šiai mokslo sričiai abejinga, nes meteorologija tebėra

medžiaga (rayon ir nylon) siūlyti slauksnių skaičius buvo sumazintas, tačiau padangos stiprumas išliko toks pat, koks nurodytas "ply rating" terminu. Todėl, sakant "6 ply rating", nereikia, kad padanga padaryta iš 6 slauksnių, o reikia suprasti, kad jos stiprumas prilygsta 6 slauksnių medvilninei padangai.

Praktiškai šiuo metu medvilninių siūlų padangos jau nebegaminamos. Padangų stiprumas yra "4 ply rating".

Kiekvienas automobilio savi-

svarbi ir šiandien. Tik dėmesio centras pakito, — dabar daugiau domimasi daug aukštesniais oro slauksniais, įskaitant net tarpplanetines erdves. Bet ir šiandien, net ir pats žemiausias oro erdvės slauksnis, yra gyvybingai svarbus lakūnui, jam kylant ar leidžiantis. Kadangi orai nuolat kinta, ir kadangi lakūnui būtina žinoti visą eilę svarbių pasikeitimų, ne vien liečiančių orą, bet ir eilę visų kitų bekintančių faktų, tai nuo pat savo kūdikystės dienų, aviacija buvo gyvybiniai užinteresuota ryšio palaikymu.

Praėjo daug laiko, kol radijas buvo praktiškai išvystytas. Dar daugiau laiko praėjo, kol radijo priimtuvai bei siųstuvai buvo tiek išvystyti, kad tapo prieinamais naudoti ir aviacijoje. Pirmieji jų buvo per daug komplikuoti, persunkūs, ir pertrumpo nuotolio, kad galėtų būti aviacijoje panaudoti. Net ir garsusis Linbergas savo kelionę per Atlantą atliko neturėdamas visai jokio radijo ryšio.

Tolimesnis vystymasis elektromagnetinių bangų srityje davė ne tik radijo ryšį su žeme bei kitais lėktuvais, bet taip pat ir radijo bangomis paremtą aukštįmatį, žymiai tobulesnį už barometrą. Davė instrumentus kryptiškai nustatyti ir jų nuolatos palaikyti, nežiūrint vėjų ar kitokių oro sąlygų. Davė instrumentus nustatyti nuotolui bei pozicijai erdvėje. Instrumentus matyti patamsy (radaras), ir visą eilę kitokių.

(Bus daugiau)

AUTOMOBILIO PADANGŲ GAMYBA, PREKYBA IR JŲ PRIEŽIŪRA

PRANAS JOGA

Šiandieniam gyvenime guma ir įvairūs jos gaminiai užima gana svarbią vietą. Sunku būtų įsivaizduoti visus tuos milijonus automobilių be guminių padangų. Daug kam surandama įvairių pakaitalų, tačiau atrodo, kad dar ilgai natūrali ar dirbtinė guma bus vartojama įvairaus dydžio ratams.

Šiandien ir nusimanančiam skelbimų srityje, sunku susiorientuoti apie padangų kokybę, nes skelbininė propaganda nurodo visas galimas ir negalimas priemones, ypač nelabai sąžiningi prekybininkai. Todėl manau, kad skaitytojams bus naudinga susipažinti su kai kuriomis žiniomis apie padangų gamybą ir prekybą.

Pirmos eilės arba 100 lygio padangos yra vadinamos tos, kurios gaunamos, perkant naują automobilį. Įvairios "super" arba "premium" padangos yra paprastai skaitomos geresnės kokybės, negu tos, kurios gaunamos, perkant naują automobilį. Jos dažnai turi tam tikrą garantiją, kad jų medžiaga ir pagaminimas yra be defektų.

Toliau seka vadinamosios antros eilės padangos. Tačiau jos nėra taip vadinamos "second hand", kurios yra ne kas kita, kaip pataisytos senos sužalotos padangos. Neretai nesąžiningi prekybininkai tokias padangas parduoda už naujas. Tačiau nupirkus paaikšėja, kad tik įpakavimas naujas, gi padangos — suremontuotos, senos. Visokie pigių padangų skelbimai yra bevečiai, nes, kaip sakoma, už nieką ir gauni nieką.

Paminėtinos dar taip vadinamos atnaujintos arba "recaped" padangos. Tai senos padangos, kurių siūlų slauksniai buvo geri, bet jau nudilę paviršius. Padangų dirbtuvės uždeda naują paviršių. Šitokių padangų stiprumas būna mažesnis, nes seni siūlai greičiau susidėvi.

Padangos pagrindą sudaro siūlų audinio slauksniai, aptraukti gumos klotu. Tokių slauksnių būna 2, 4 arba 6. Kol padangų gamybai buvo vartojami medvilniniai siūlai, slauksnių skaičius buvo toks, koks nurodytas. Vėliau, pradėjus vartoti dirbtines

ninkas stengiasi, kad padangos galimai ilgiau lauktų. Tos padangos vienam važiuotojui laiko ilgiau, kitam mažiau. Tai priklauso nuo padangų priežiūros ir paties automobilio.

Vis mažiau ir mažiau besutinkama padangų, kurios reikalingos vidinių kamerų. Naudojant taip vadinamas "tubeless" padangas yra svarbu, kad ratas (rim) būtų labai lygus. Kiekvienam lenkimui, kuris pastebimas paprastą akim, reikalinga išlyginti plaktuku. Plaktuko žymes geriausiai aplyginti smulkia brūti žuokle. Rato vidurį reikia rūpestingai nuvalyti nuo rūdžių ir kitokių pašalinių medžiagų. Visi 14" ir dalis 15" ratų yra siauresni ir lėkštesni. Tokie ratai reikalauja ypatingo gabumo, padangas uždedant ar nuimant. Čia viešpatauja dėsnis: neskubėk ir visad pradėk nuo siauresnio rato krašto.

Padangą uždėjus, reikia pripūsti oro iki 40 svarų. Pripūstą padangą, reikia saugotis, nes gali įvykti sprogimas su sunkiu sužeidimu ar net mirtimi. Niekada negalima pripūsti padangos daugiau kaip 40 svarų. Patikrinus vandens tanke, ar padanga neleidžia oro, spaudimą reikia sumažinti iki normalaus, kuris priklauso nuo padangos stiprumo, didumo ir automobilio sunkumo.

Kiek oro reikalinga padangoms, visad galima lengvai sužinoti bet kurioje garolinio stotyje. Pats oro kiekis padangoje yra labai svarbus, nes jis atlieka visą automobilio svorį. Sakoma, kad tinkamai pripūsta padanga atsilgina ilgesnį tarnybą. Permažas oro kiekis padangoje priverčia ją susiplošti ir važiuojant gaunasi bereikalingas lankstymas. To pasekoje padangos siūlai plaušuoja, ir padanga nustoja savo stiprumo. Perdidelis kiekis oro padangoje yra taip pat žalingas. Padangos centras greičiau nudyla, ir bet koks stipresnis sutrenkimas greičiau sužaloja siūlus.

Štai keli padangų priežiūros patarimai:

1. Reguliariai tikrinti padangų oro spaudimą.
2. Padangas tikrinti, kada jos yra natūralios temperatūros.
3. Prižiūrėti, kad oro vamzdeliai būtų užsikiti.
4. Niekad nebandyti seno

Joks kitas
Amerikos alus
neturi tokį skonį
kaip STROH'S

Nes joks kitas
Amerikos alus nėra taip
gaminamas kaip
STROH'S

Amerikos vienintėlis
uogninis virtas alus
— virtas prie
2000 laipsnių!

Jums patiks

Stroh's

The Stroh Brewery Co., Detroit 26, Michigan

jis yra šviesesnis!

DABAR UŽ VIETINES KAINAS!

Peenemiundės baltieji pirštai

SU REVOLVERIAIS PRIEŠ V-2

Bombs krinta į Peenemiundę

Searby savo mašiną pasuka lanku virš Wolgast jūros. Atsiskleidžia navigacijos žemėlapius. Tarp celopano viršelių iškistas mažas raštelis. Tik pora eilučių ten parašyta, tačiau jos nusprendžia apačioje esančių likimą: vyrų, moterų ir vaikų.

Dešiniuoju pečiu Searby stipriai prispaudžia ant kaklo kabantį mikrofoną:

— Visiems, visiems! Dėmesio! — Radijo bangomis jis duoda sutartą komandą:

— Hell-smash!

Ji prieš startą buvo anglų oro maršalo Harris — "Bomb-Harris" — duota grupių komendantams. Dabar, trumpai prieš puolant Peenemiundę, ji perduoda 608-ą, keturių motorų bombonešių įguloms. Tais dviem komandos žodžiais yra pridengtas Churchill ypatingasis įsakymas:

— Taikinyis yra nepaprastai svarbus. Yra būtina vienu vieninteliu puoluimu jį sunaikinti, nepaisant jokių nuostolių! Tas turi būti aišku visoms bombonešių įguloms.

Pirmieji "kilimai" krenta į miškelį ties Trassenheide. Padegamosios bombos greitai sudaro plačią ugnies sieną. Pro ją niekas negali prasiveržti. Net ir gaisrininkai, kurie turi atvykti iš Zinnowitz. Cemento plantas Peenemiundės bombų išardytas, duobėmis nusėtas. Dešinėje geležinkelio pylimas, kairėje pelkės. Praėjimo nėra! Iš kur anglai žino, kad gaisrininkų mašinos yra Zinnowitze? Iš kur jie žino, kad gyvenvietėje, kurioje yra mokslininkai su savo šeimomis, nėra išsigelbėjimo, kol bombų krušoje bus vienintelė jon vedanti gatvė? Ir per visą puolimo laiką tai vykdoma!

Nuo jūros pakilęs vėjas padeda anglams. Jis išsklaido rūką. Pirmosios bombos krenta į pastatus. Žmonės bėga panikoje. Moterys su vaikais ant rankų. Tarpais tarp bombų švilpia virš stogų į gatves kulkošvaizdžių salvos.

Vien kambariniais batkais apsiavęs, maudymosi apsiautalą užsimetęs, bėga generolas Dornberger per cementuotą aikštę į štabo bunkerį. Telefonai skamba. Dalis laidų jau nutraukta. Dornberger nori sudaryti padėties vaizdą. "Hexe II", šiaurinės dalies telefono centrinė — "baltųjų pirštų" širdis — neatsako. Generolas siūcia ryšininkus. Dviračiais skuba vyrai per ugnies ir bombų pragarą. Šalia jų degančio skysto fosforo ugnies ratai.

Dornberger žvalgosi. Kur yra kiti? Dannenberg čia. Ant sudedamos kėdės sėdi Schilling. Jis kraujuoja iš kaktos.

— Kur yra Braun? — šaukia kažkas.

Wernher von Braun šiuo metu jau saugioje vietoje. Jis sėdi nedideliame bunkeryje šalia skysto kuro išdavimo stotelės. Kai iš jūros pusės pasigirdo bombonešio ūžesys, kai dar kiekvienas Peenemiundėje galvojo apie anglų eilinį Stetiną ar Reicho sostinės puolimą, von Braun sėdėjo karininkų ramovėje. Jis lošė šachmatais su inžinierium Strophan. Oras buvo malonus ir šiltas. Plačios durys stovėjo atidarytos. Staiga šauksmas: "Aliarmas, aliarmas!"

Kariai bėga žvyruotais sodo takais. Danguje sprogsta geltonos šviečiamos kulkos. Braun ir Strophan skuba asfaltuota gatve į turgaus aikštę. Jie nori pasiekti štabo bunkerį. Tačiau jau pervėlu. Vargais negalais juodu dar laiku įsispraudžia į šį mažąjį. Dvidešimt trisdešimt bombų sprogdta netoliese. Dangus paraudęs. Dūmų ir dulkių debesys siaučia.

Aprimus bombų krušai Braun ir Strophan laimingai atvyksta štaban.

— Daktaras Thiel ir jo šeima užversti, žuvg!

Sunkiai alsuodamas raportuoja ryšininkas Dornbergeriui. Kurį laiką viešpatauja tyla. Keli vyrai išskuba. Bėga ir Braun su Strophan. Daktaras Thiel, motorų specialistas, vieno iš svarbiausių asmenų Peenemiundėje, namai liepsnoja. Sode, šalia įėjimo, krito bomba. Iš duobės kyšo rąstai, cemento gabalai. Čia buvo Thiel šeimos priešlėktuvinė sleptuvė.

Pora kilometrų toliau, prie Karlsruhagen, gyvena pagalbinis techninis motorų personalas. Ir čia viskas liepsnose. Merginos bėga miškan. Aplink jas sprogina bombos, virsta medžiai, šokinėja liepsnos. Jos bėga gelbėdamosios. Skutamu skridimu staugia bombonešiai.

— Laukan iš miško! — šaukia merginoms vokiečių kariai. Simtai jų bėga dabar pakrantėn. Kai kurios jau kaip liepsnojančios degliai! Prie vandens! Tai daugumos pražūtis. Šviesiam smėlyje jos aiškiai matosi. Bombonešiai leidžiasi žemiau, ima kalenti kulkošvaizdžiai ir patrankėlės.

V-1 turi skubiausią pradėti veikti!

Tie dirbtuvių vakarinę dalimi — V-1 bandymo stoties — šiuo momentu važiuoja prekinis traukinys. Tamsūs vagonai — tankai lyg gyvatė šliaužia bėgiais. Neįtikėtina! Vienas drąsulis užšokęs ant elektrinio garvežio, stumia pavojingą traukinį tolyn nuo stoties. Rezervuarai pripildyti lengvai sprogtančiu skystu kuru. Kai kurie su hidrazinu (angliarūgšties ir vandenilio junginys), kiti metilalkoholiu. Užsidęgti vagonai, arba bombos juos kliudytų, — visa apylinkė būtų sunaikinta. Vienas tai suprato. Jis išstumia traukinį iš pavojingosios zonos.

Pragaro ugnis virš Peenemiundės tęsiasi 104 minutes. Trisdešimtvienu banga puola anglai ir kanadiečiai. Kiekviena mašina skrenda į taikinį tris keturis kartus, meta bombas ir fosforą. Iš viso du tūkstančius bombų.

Vokiečių naktiniai naikintuvai, pakilę Berlyno srityje, atvyksta pavėluotai. Iš paskutiniųjų grįžtančių bombonešių pulkų jie dar sunaikina 41 mašiną. Tačiau gynimasis, bendrai paėmus, buvo nesėkmingas.

Tą naktį Peenemiundėje miršta 775 žmonės. Dauguma moterys ir vaikai.

Karinė įrengimų sunaikinimai nėra tokie dideli, kaip pradžioje galvota. Rytui auštant, tartum pajaukai, viduryje šios liudėsio ir kančių vietovės stovi sveikas išlikęs nepaprastai svarbus "Ulmo bokštas". Svarbiausieji V-2 bandymo įrengimai devintoje rampoje, jų tarpe taip pat tebestovį degamos medžiagos turbīnoms kontrolės pečius.

O už pušų miškelio, vakarinėje dirbtuvių dalyje, technikai gali tęsti savo darbą prie nesužalotų V-1 iššovimo rampų. Pulkinkas Max Wachtel, jau tris mėnesius vadovaujantis mokymo ir bandymo komandai duoda įsakymą: V-1 turi kuo skubusiai pradėti veikti!

(Bus daugiau)

Skyrių tvarko: Audronė Gelažytė, Algirdas Garlauskas
Ingrida Stasaitė ir Kęstutis Gaidžiūnas.

NEPRIKLAUSOMYBĖS REIKSMĖ LIETUVAI

Lietuviais esame mes gime, Lietuvos turime ir būt. Tą garbę gavome užgimę. Jai ir neturim leisti pražūt!

Kiekviena tauta turi teisę būti laisva — nepriklausoma. Ji turi teisę save laisvai valdyti — laisvai kurti savo politiką, kultūrą, ekonomiką ir t. t. Lietuva turi tą pačią teisę pati valdytis ir niekam nepriklausyti, kaip ir kitos laisvos tautos.

Lietuva ilgą laiką buvo nepriklausoma ir vystėsi kultūriniai, materialiniai ir politiniai. Kunigaikštėjų valdoma Lietuva augo ir klestėjo. Vytauto Didžiojo valdoma Lietuva užėmė labai didelį Europos kontinento plotą. Tačiau aštuonioliktam amžiuje Rusija užėmė Lietuvą, ir prasidėjo juodos jos gyvenimo laikotarpis. Caras ryžosi lietuvius rusinti, uždrausdamas lietuviškų knygų spausdinimą ir skaitymą. Bet lietuvių tauta nepasidavė: ko daugiau caras ją slėgė, tuo stipriau ji spyrėsi. Atsirado knygnešių, kurie nešė lietuvišką knygą į visus Lietuvos kampus. O mūsų rašytojai — Maironis, Kudirka, Basanavičius ir daugelis kitų kėlė Lietuvą iš miego.

Pamažu Lietuva kilo iš vargų ir skriaudų, ir jai išaušo laisvės rytas. Vasario 16 dieną 1918 metais Lietuvos Taryba paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Nepriklausomas gyveno ir pasuko Lietuvos istoriją kitu keliu. Būdamas laisva klestėjo ir progresavo stebinančiu greičiu, ir jos kultūra kilo. Lietuvoje pasirodė daug naujų rašytojų, kurie parašė daugybę puikių knygų. Buvo steigiamos mokyklos — pradžios, vidurinės ir aukštosios, kuriose Lietuvos jaunimas, kaimo ir miesto, galėjo mokytis. Pagaliau teatras, opera, muzikos mokyklos ir kita prisidėjo prie kultūrinio gyvenimo lygio kėlimo.

Padidėjo skaičius laikraščių, kurie taip pat prisidėjo prie krašto kultūros ir jo gerovės kėlimo. Nepriklausomybės laiką įsisteigė daug naujų organizacijų, kurios taip pat daug gero padarė mūsų tautai.

Vienas iš labai žymių skirtumų tarp paverptos ir laisvos Lietuvos buvo ir jos pramonės klestėjimas. Nauji fabrikai kilo didesniuose Lietuvos miestuose. Maisto produktų, popierio, medžio apdirbimo ir kiti fabrikai kėlė Lietuvos krašto ūkį. Lietuvos nepriklausomybės reikšmė ypač didelė dabar: ji priemenka, kad Lietuva buvo laisva ir kad vėl ji gali laisva būti, jeigu kiekvienas lietuvis supras savo tautines pareigas ir kovos, kiek jo jėgos leidžia, už savo Tėvynės laisvę.

Jūros Gailiūsytes, Lituanistinės Vyskupo M. Valančiaus mokyklos 12 klasės mokinės rašiny, pasiskelbtam konkurse laimėjęs pirmąją premiją.

NUBAUSTOJO RAŠINYS...

Šis rašinys rašytas trylikos metų berniuko — Edvardo Dambausko, gyvenančio Chicagoje. Rašytas už vieną prasikaltimą mokykloje. Tėmą jam buvo leista laisvai pasirinkti. Rašinys rašytas anglų kalba, bet labai lietuviškais klausimais. Jam labai gili įspūdį padarė

lietuviškoji daina. Tik paskaitykit. Red.

Šeštadienį, vasario 22 d., mama ir aš nuėjome į Maria High School vykusį Čiurlionio Ansamblio koncertą. Apie 60 vyrų ir moterų dainavo senas lietuviškas tautines dainas. Tie dainininkai buvo iš Clevelando, atvažiuavę Chicago koncertuoti.

Daugelis žmonių, atsilankę į tą koncertą, nebuvo lietuvių kilmės, bet jiems koncertas vistiek patiko. Solistais buvo Aldona Stempušienė ir Juzė Kristolaitytė. Grupės vadovas Alfonsas Mikulskis. Taip pat ir jo žmona, ponė O. Mikulskienė, kada dainuojant lietuvių liaudies dainas buvo grojama lietuviškais muzikos instrumentais.

Klausydamas tų dainų supratau, kokia graži yra lietuviška melodija. Ir baigus koncertą aš jau pajutau, kad tos dainos nuo dabar bus mano mėgiamiausios. Šis koncertas buvo man pirmas, kada aš girdėjau lietuviškas dainas. Anksčiau aš nežinojau, kad jos tokios gražios. Aš manau, kad jauni lietuviai, kas girdėdami taip pat bus paskatinti daugiau dalyvauti savo tautinėse grupėse ir susirinkimuose. Išgirdęs tas dainas aš tikiu, ką vyresnieji sako apie Lietuvą.

Aš manau, kad visi dainininkai labai gerai atliko savo pareigas. Ir man atrodė, kad jiems labai daug reikėjo dirbti. Manau, kad grupės vadovas ir jo žmona yra labai pasišventę lietuvių muzikos kultūrai. Jie atlieka gerą darbą jaunimą mokydami ir kitiems parodydami, ką lietuvių tauta gražaus ir vertingo turi. Parodo, ne tik saviesiems, bet ir svetimiesiems.

Aš taip pat manau, kad iš jų pusės buvo labai gražus žastas atiduoti visą pilną kitiems varstantiems lietuviams paremti. Taip pat aš manau, kad ir daugelis kitų mūsų žmonių gali tokiems reikalams taip pat kiek daugiau išleisti, kad tokią puiką ir retai matomą programą išgirstų.

Pašau šią specialią temą, nes man reikia parašyti rašinį, o kitos geresnės temos aš negaliu sugalvoti. Ir manau, kad jau beveik pabaigiau.

Vertė K. G.

MUMS RAŠO

Dirvos bendrąbarbė ponė N. Butkienė, iš Reading, Pa., rašo: — Nepaprastai mane pradiūgino naujai įvestas jaunimo skyrius. Atrodė, kad pats jaunimas jį tvarko ir parenka jam medžiagą. Ir reikia pripažinti, kad pradžią puiki. Bravo! Ypatingai man patiko vertimas apie pagalbę ir apkalbėjimą, nors aš jį kada tai skaičiau, bet dar sykį pamačius Jūsų laikraštį, apsilūgiau jį prisiminti. O receptai apie valgius visai gabūs humoristai sustatė. Linkiu visiems mūsų naujiems plunksnos bendradarbiams daug pasisekimo!

Jaunimo Balso redakcija, perskaitysi šį malonų laišką, dar vis nenusileidžia iš pakeltų aukštybių į mielą žemę...

Bobutė lošia kortomis su anūku. — Antanėli, juk tu apgaudinėji? — Taip, bobute. — Ar tu nežinai, kas atsitinka su tais, kurie lošdami apgaudinėja? — Žinau, bobute, jie išlošia.

— Jonuk, kodėl tu žengi tokius didelius žingsnius? — Esu apsiavęs naujais batais, gi mama man liepė juos taupti.

Mažas Petriukas gerokai pavėluoja mokyklon ir į klasę įeina, kada pamoka jau prasidėjusi. Mokytojas klausia: — Kodėl pasivėlinai? — Mano tėvelis sako, kad moksliui niekad nevėlu.

AR NEVERTA PASVARSTYTI?

Kartą darydamas svarbius nutarimus Amerikos garsus prezidentas Woodrow WILSON yra išsitaręs, kad "visuomet naudoju ne tik savo protą, bet ir tą, kurį galiu pasiskolinti".

Ta mintis yra labai reikšminga investavimo srityje. Visi pastebime esančią INFLIACIJĄ ir mūsų uždirbamų bei taupomų pinigų pirkimo galios mažėjimą. Padėtis reikalauja rimtesnio apsvaistymo ir veikimo.

Dauguma finansinių ekspertų prieina nuomonės, kad reikšmingai sutinkamas INFLIACIJOS pavojus tik pasirenkant tinkamus investavimus. Paskutiniu dešimtmėčiu yra tiek Amerikoje tiek Kanadoje labai paplitęs investavimas į investavimo fondus — MUTUAL FUNDS.

MUTUAL FUNDS yra visiems taupytojams prieinami ir įgalina žmones dalyvauti Amerikos galingos industrijos pelnuose. Tuo pačiu rizikos momentas sumažinamas iki minimumo.

Visą informaciją teikiame lietuviškai bei angliskai be įpareigojimų — Rašykite:

Vardas, Pavardė
Amžius
Adresas

KING MERRITT & CO. INC.
FOREIGN LANGUAGE DEPT.
391 Grand Avenue
ENGLEWOOD, New Jersey

2 1/4 AKRAI ŽEMĖS
10 kambarių namas. Netoli Naujos Parapijos bažnyčios. Kaina \$32,000.
Globokar

GERESNĖS statybos kontraktoriai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• SALDO vasarą • SILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA O

DĖMESIO!

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO.

900 LITERARY ROAD, CLEVELAND 13, OHIO

TEL. Tower 1-1461

Siunčia į Lietuvą ir į Rusiją — drabužiams medžiagą, odas, avalynę, maistą ir kita.

GREITAS IŠSIUNTIMAS IR PRISTATYMAS GARANTUOTAS.

Siuntinių persiuntimo išlaidos, įskaitant ir muitą, apmokamos čia pas mus, vietoje.

Žmonės, gyvenantys Clevelando ribų, gali siųsti mums savo siuntinius daiktus ar odas siuntiniais, siuntėjai gali rasti ir pasiųsti turinti pasiųstus. O mes, paruošę siuntinį, išsiunčiame jį adresatui.

Pastaba: Idant negaišti miesto krautuose renkant ir perkant tekstilės medžiagas ar odas siuntiniais, siuntėjai gali rasti ir pasiųsti gerų, ypač eilutėms ir apsiuostams tinkamų tekstilės medžiagų ir odų mūsų įstaigoje ir dargi žemesnėmis kainomis negu kur kitur. Lietuviams — lietuviškas patarnavimas.

Darbo valandos:

Kasdien 9-9 val.; šeštadieniais 9-7 val.; sekmadieniais užmiestį gyvenantiems 1-5 val.

TURIME JUMS GERŲ NAMŲ,

ypatingai Eddy — St. Clair rajone.

Suinteresuoti namų pirkimu kreipkitės į

Juožą Mikorį,

RAY NAUSNER REALTY

11809 St. Clair Ave. Tel. UL 1-3919

ar namuose MU 1-2154

Clevelande APYLINKĖSE

Tautinės Sąjungos skyriaus narių susirinkimas

šaukiamas kovo mėn. 23 d., sekmadienį, 11 val., Dirvos redakcijos patalpose. Labai aktualiais klausimais pranešimą padarys red. B. Gaidžiūnas. Bus aptarta ir eilė kitų klausimų.

Nauja L. T. A. Sambūrio valdyba

Kovo 2 d. visuotiniame Sambūrio susirinkime išrinkta nauja valdyba, kuri pareigomis pasiiskirstė taip: S. Lazdinis — pirm., J. Krygeris — vicepirm., D. Pautienis — sekr., V. Rutkauskas — ižd. ir J. Gaška — valdybos narys.

Naujoji valdyba pasiryžusi patirti dirbti ir įkinkyti į darbą visus skyriaus narius ir akademinių darbų. Sėkmės!

Dail. A. Rūkštelės

meno parodoje pirmieji įsigijo paveikslus inž. Eug. Bartkus, dr. Anelė Juškėnaitė, dr. V. L. Ramanauskas, dr. J. Sukarevičius ir Mrs. Helen F. Kapny.

Eilė paveikslų yra užsakyta. Paroda susidomėjimas didelis.

Pirmą dieną parodą aplankė p.p. J. Bačiūnas, inž. E. Bartkus, J. Kapočius, prof. Jakštas, smuikininkas V. Kušleika, muz. A. Mikulskis, S. Smetonienė, J. Sme-

SAVE
Part Of
Every Pay

The Cleveland Trust Company
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE
WE WELCOME YOUR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

tona, dail. V. Vijeikis, inž. P. Ziūrys su poniu, plkn. K. Žukas, kun. P. Dziegoraitis ir daug kitų žinomų mūsų visuomenininkų bei kultūrininkų.

Pianistas Andrius Kuprevičius

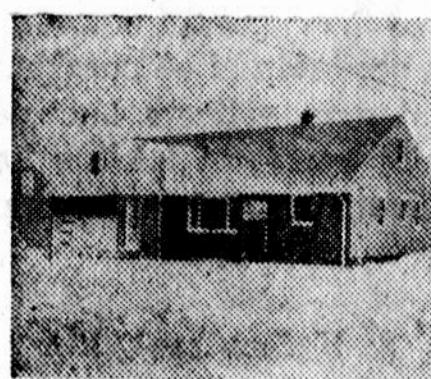
su Clevelando Philharmonijos Orkestru koncertuoja šį sekmadienį, kovo mėn. 16 d. WHK salėje. Koncerto pradžia 8:30 val. vakaro. Įėjimo kaina suaugusiems \$1.25, moksleiviams 75 c. Biletų galima gauti ir Dirvos redakcijoje.

Išnuomojamas butas

antrame aukšte 2-3 asmenims. Teirautis: nuo 3 val. p. p. 986 E. 79 St. Telef. UT 1-9696.

(22)

DIDELIS NAMŲ PASIRINKIMAS

Geri pirkiniai

Puikūs moderniški namai. Į pietus nuo Euclid gatvės. 4 ir 5 miegamieji. Įrengtas rūsys. 2 garažai. Erdvus gyvenamas ir valgomos kambarys.

Kreipkitės pas Joną Nasvytį IV 6-1600

R. A. GALL REALTY CO.
421 E. 200 St.

DĖMESIO!
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiunčia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius

į Lietuvą ir visus Rusijos kraštus, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjas nieko neturi primokėti. Galima siųsti iki 44 svarų, jeigu persiunčiamieji daiktai telpa dėžėje, kurios dydis nustatytas JAV pašto taisyklė.

Oro paštu galima siųsti iki 22 svarų. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Išlaiga yra naujai perorganizuota ir klientų patogumui naujose patalpose.

Gauta urmo kainomis gerų vilninių medžiagų ir odos. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Priėmimo valandos kasdien nuo 9:30 iki 6 val. Trečiadieniais nuo 9:30 iki 8 val. Šeštadieniais nuo 9 iki 3 val.

Adresas: 1313 Addison Rd., kampas Superior ir E. 71st St. Tel. UT 1-0806.

PUIKUS 6 KAMB. NAMAS, netoli Naujosios lietuvių parapijos bažnyčios. Uždengtas porčius. Garažas. Oro vėsinimas. Paežerio privilegijos. Kaina \$17,500.

Page Realty

455 E. 200 St. KE 1-1330

J. CIJUNSKAS
LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.
Cleveland 8, Ohio
Telef.: LI 1-5466

PRANEŠAMA...
NATIONWIDE'S
naujas

ŠEIMOS
DRAUDIMAS

Vienas gyvybės draudimas padengia visą jūsų šeimą... net automatiškai kiekvieną naują prisidėjusį (po 14 amžiaus dienų) NE KIEK NEPADIDĖJANT už mokamą vieną draudimą!

Skambinkit:

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
SK 1-2183

ASD ir ASS sueigos

Akademikės skautės savo sueigą turėjo vasario 28 d. p.p. Stravinskų namuose. Sueigą vedė t. n. R. Stravinskaitė, sekretoriaujant t. n. M. Leknickaitei. Be gausaus būrio tikrųjų narių, sueigon atvyko ir keletas naujų kandidačių. V. s. A. Šenbergienė kalbėjo apie akademikų skaučių veiklą Lietuvoje ir tremtyje. Eilė namuosiuose reikaluose pertvarkyta skilčių sudėtis ir sudaryta kontrolės komisija iš t. n. A. Malcanaitės, t. n. V. Vaivadaite ir kand. R. Orinitaitės.

Kovo 1 d. p.p. Malcanų namuose įvyko ASS Clevelando skyriaus sueiga. Dalyvavo arti 30 akad. skaučių bei skautų. Pirminkavo senj. D. Kėžys, sekretoriau t. n. J. Drasutytė. Gyvai ir karštai apsvarstius visą eilę eilėnamųjų reikalų, sekė įdomius senj. V. Raulinaičio pašnekesys apie skulptūros meną. Pašnekesys sukėlė ilgai užsitęsusias diskusijas. Pramoginėje dalyje buvo prisiminta V-jį žiemos stovyklą, įvykusi paskutinėmis praejusiu metų dienomis Michigane. Tam prisiminimui progą davė senj. Š. Peckus, pademonstravęs toje stovykloje savo pagamintą filmą.

MUZIKA MEGĖJAMS

Muzikos mėgėjai, kurie tik įdomaujatės radijo ir patefono geras aparatus, nepraleiskit progos, kovo mėn. 14-23 dienomis aplankyti Sportsmen Show. Ten aplankyt muzikos skyrių, kur jums lietuviškai patarnaus p. Johansonas. Ir norimiems pirkti aparatams jis padarys didelę nuolaidą. Paroda vyks Public Hall.

Vienartinė proga

Jūs sutaupysit \$241, jeigu dabar pirkite Siemens TR 68 modelio Hi-Fi kombinuotą radiją ir patefoną, 20 lempų stiprumo. Keturi garsiakalbiai. Aparatai šviesių ir tamsių spalvų. Oficiali jų kaina \$640.00.

Kreipkitės pas vokiečių radijo atstovą —

609 East 120 St., PO 1-1398

THREE WAY PAINTING CO.

Lietuviška įmonė atlieka įvairius naujų ir senų namų dažymo ir dekoravimo darbus iš lauko ir viduje.

Lietuviams darome nuolaidą.

J. ir E. Ignatavičiai
677 E. 128th St. Tel. MU 1-8368

I. J. SAMAS JEWELER

Šveticariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Butė: WA 1-2354

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Cia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus a būsit patenkinti

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143

Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.

Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairius garsiakalbius. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radijo vandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.

Atsilankę neapsirinkite, visi patogumai Jums.

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko

1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: MAin 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taigi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metų simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue ENdicott 1-1763

936 East 185 Street KE 1-7770

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: HENDerson
1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIŪNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Vasaroj dega gyvenimai...

M. Katiliškio "Miškais ateina ruduo" perskaičius

V. RASTENIS

4. Partiniams kritikams nepatiks

Lietuvoje oficialieji kritikai, žinoma, šios knygos nepripažins. Ji neatitinka nei Stalino, nei Malenkovo, nei dabar Chruščiovo skelbiamų literatūros "taisyklių". Rašoma, tiesa, apie darbininkus, bet jie... neturi pakankamo klasinio susipratimo — nėra jų tarpe nei kompartijos agitatoriaus, nėra politinio vadovavimo, o būože buvęs viršaitis arba miško pirklys Melamedas irgi nedemaskuojami ir neparodomi visame savo biaurome, ir iš viso veikalas dvelkia "bekonfliktiškumu" ir t.t. Oficiali leidykla Lietuvoje turbūt nepriimtų tokio veikalo ir nespausdintų. Bet jau išleista galėtų, rodos, bent paskaityti, jeigu jau dabar leidžia "tokius Krėvės, Vaižganto ir Sruogos raštus, kurie juk irgi neatitinka partijos dekretų reikalavimų..."

Nusideda, man regis, Katiliškis ir kitokio požiūrio kritikai, nors tuo tarpu dar neteko girdėti kategoriškų smerkimų iš tos pusės. Būtent, Katiliškis rodo žmones pasineriančius į aiškia nuodėmę ir, jei kartais ir užsime-nančius apie kitus žmones — ką jie pasakys. — tai visai negalvo-jančius apie tai, ką Dievas ar kunigas pasakys... Būdamas ištikimas "n-sikišmo poli-tikai", autorius nieko nuo savęs neprieda, kas aiškiai pasmerktu tuos nardymus nuodėmėje. Kad tik netrenktų indekso perkūnas!

5. Ar suprantama jaunimui?

Jaunimas klausia, ar yra įdomių lietuviškų knygų? Kiti patys ir atsako, kad nėra. Žinoma, jeigu kas ieško tikros nuotykinės apysakos, kur nuo vieno šurpulingesnio įvykio netikėtai užsoksti ant dar šurpulingesnio, tai M. Katiliškio "Miškais ateina ruduo" nėra tokia knyga. Ir vardas jos toks melancholiškas...

Bet jei klausia, ar yra gerų lietuviškų knygų, tai drąsiai galima atsakyti, kad štai ši verta vienos iš geriausių vardo.

Tik vėl klausimas — ar Lietuvos nepažįstantieji jaunuoliai su-pras? Juk čia rašo apie jiems nematytus — negirdėtus dalykus!

Man regis, tai visai nepama-tuos rūpestis. Aš mažas būda-mas skaičiau apie indėnus, kurių niekad nemačiau, bet labai gyvai vaizdavausi ir jų apsirėngimą, ir jų papročius, ir jų būdą... Iš knygų gi tik ir sužinoje, iš kny-gų pradėdame pažinti kaip tik tą, ko kitaip neteko matyti ir pažinti. Argi tik tokios knygos skai-tytinos, kuriose rašo apie mums jau žinomus dalykus? Pavyz-džiui, niekad nesu plaukiojęs ka-ro laive ir nepažįstu jo gyveni-mo, bet paskaitęs "Maištą CAI-NE" tikrai daug apie tai sužino-jau. Arba Hemmingvauz "Senis ir jūra" — turbūt gi suprantama mūsų jaunuoliams? Ir, gir-dėt, kaipurie, sako, kad net labai įdomu. O kaip gi jie suprato, nie-kad nematę pietų krašto žvejų gyvenimo ir nežinodami jų pa-pročių? Ir kodėl jiems įdomu pa-sakojimas, kaip vieną senis išstas dienas jūroje rungiasi su ta pačia žuvimi?... O argi nesuprantamos ir ar tokios jau neįdomios Pearl Buck kny-

gos apie Kiniją, kurios visiškai nepažįstame ir tik kurių dėka daugumas įgyjame apie ją bent šiekį tokį supratimą?

Man regis, kad M. Katiliškio knyga geros knygos ieškantiems jaunuoliams turėtų būti ir įdomi ir suprantama: ji kaip tik gali padėti pažinti Lietuvą, lietuvišką būdą, Lietuvos žmonių psichologiją, žymia dalimi ir Lietuvos ano meto gyvenimo sti-lių.

7. "Ekspertinė" gėrybė

Knygos tema nėra išimtinai lietuviška". Joje kalbama apie žmonių gyvenimą. Už senio ištekėjusi gražuolė, dailus tvir-tas jaunuolis, kurį laiką besvy-ruojas tarp tokios gražuolės ir naivios "pagirio gėlytės" — si-tuacija universali, ir joje susi-daranti drama universali, visur gyva ir visais laikais besikarto-janti.

Lietuviškumas šiuo atveju yra tik tas, kad ta situacija vyksta lietuviškoj aplinkoj, lietuviškuose charakteriuose, lietuvių autorius lietuviškai parašyta. Yra tos si-tuacijos įvairių variantų gi apa-rašyta įvairiomis kalbomis ir įvairių tautų fone. Jei gerai pa-rašyta, per tokį kūrinių pažįsta-me ir atitinkama tautą.

Si M. Katiliškio knyga tikrų versti į kitas kalbas. Ir jei būtų išleista, galėtų būti gerai su-prasta, ta pačia proga kitiems lietuviški knygų vertės, kaip ge-daug ką atskleistų apie pačią

Lietuvą, kaip ir kiti literatūros veikalai sukuria plačiam pasauly supratimą apie šiaip jau nepažįstamą, sakysim, Rusiją, Norvegiją, Ispaniją ir t.t.

Tiesa, M. Katiliškį gerai iš-versti būtų kietas riešutas. Juk jis nepaprastai žodingas, o jo gamtos ir vietomis žmonių nuotaičių perdavimai — poezija. Bet-gi visi gero stiliaus bei žodingi veikalai verčiami į kitas kalbas mažiau ar daugiau nukėnia. Tai neturėtų būti kliūtis.

8. Kalbos mokykla

Beje, apie žodingumą prisimi-nus — kažkas sako, kad jauni-mas vien dėl to nepaprasto žo-dingumo M. Katiliškio negalės iškasti... Eik, jau eik! — saky-čiau. O kai skaito, pavyzdžiui, Hemmingway ar ka kita — ar jau tie mūsų studentai ir moks-leiviai (net ir amerikiečiai) tik-rai taip jau puikiai moka angļu kalbą, kad nesusiuria su nau-jais, nežinomais žodžiais? Tik-riausiai susiduria. Ir arba žo-dy-ne paieško paaiškinimo, arba iš konteksto susivokia, ką tie ne-girdėti žodžiai reiškia (ir tuo turtina kalbos mokėjimą). Tas pats atsitiks ir M. Katiliškį ska-i-tant. Tai puiki kalbos mokykla. Ak, kad visi mūsų rašytojai būtų panašiai rūpestingi savo kalbai!

Nors, M. Katiliškis irgi, deja, dar vartoja "abuoja" vietoj "abe-jingo"... Kaip giliai įsibrovęs tas nesupratimas! Dar kitur — ga! tai rinkėjo "iniciatyva" — vietoj "nutrėšės" (= apipuvęs, nutrūpėjęs) rašo "nutrėšės", su nosine ir šakny, o juk tai visai ką kita reiškia... Tos smulkme-nės, tačiau, nesumažina M. Ka-piliškio knygų vertės, kaip ge-daug ką atskleistų apie pačią

SENAS AR NAUJAS ATEIVIS — VISI ! BENDRUOMENĖ!

EMILJA ČEKIENĖ

Dar prieš keletą metų, išrin-kus pirmąją ALB Tarybą ir Centro Valdybą, buvo daug triukšmo, viešų diskusijų ir už-kulinišnių kalbų, daug rimtos ir tendencingos kritikos.

Dabar tokie rinkimai vėl ar-tėja, tačiau labai retai užtinka-me visuomenės pasisakymų, pa-siūlymų, diskusijų, kaip išven-gti pirmuose rinkimuose darytų klai-dų, be kurių, vis dėlto neapsieita.

Is patirimo žinome, kad, kai dideli darbai bei užsimojimai vykdomi tyliai, po to seka audra, be pasigailejimo kritikuojanti, nuvertinanti atliktus darbus, tačiau ji tikslu nepasiekia, nes bū-na pavėluota.

Daug prasmingiau būtų, kad po laiko bereikalingai eikvojama energija sunaudotume, domėda-miesi Bendruomenės reikalais bei artėjančiais rinkimais, iš anksto ieškotume galimybių iš-venkti daugelio bendrų klaidų, o mažiausiai, buvusias atitaisyti.

Dabartinė Centro Valdyba bei Taryba daug kartų visuomenę informavo apie savo pasiekimus ir skundėsi negalavimais, ieško-dama būdų ir priemonių jiems pašalinti. Tačiau iš Bendruome-nės narių bei plačios lietuvių vi-suomenės permaža susilaukdavo dėmesio.

Kuo tai pateisinti, kai šandie jau beveik visi pripažįstame AL Bendruomenės reikšmę lietuvių tautos išlikime užsieniuose?

Iš dalies tai bendras užsikrė-timas apatija, dvasiniu nuovar-giu, nes AL Bendruomenė, kaip

ir kitos mūsų organizacijos nie-ku savo nariams nesuteikia, ta-čiau ji nedaug ir tereikalauja, tik simbolinį nario mokestį užsimo-kėti ir remti jos darbus, padėti įgyvendinti tą didžią ir lietuvių tautos ateitį lemiančią idėją, nes nuo bendruomenės organizacinio stiprumo priklauso, kiek lietu-vių išliks laisvam pasauly.

Kalbant apie nario mokestį, reikia pažymėti, kad dėl to dau-giausia kaltės tenka pačioms Bendruomenės valdyboms, ku-rios mažai deda pastangų. Dėl savo nerangumo žmonės dažnai

ir kitos mūsų organizacijos nie-ku savo nariams nesuteikia, ta-čiau ji nedaug ir tereikalauja, tik simbolinį nario mokestį užsimo-kėti ir remti jos darbus, padėti įgyvendinti tą didžią ir lietuvių tautos ateitį lemiančią idėją, nes nuo bendruomenės organizacinio stiprumo priklauso, kiek lietu-vių išliks laisvam pasauly.

Kalbant apie nario mokestį, reikia pažymėti, kad dėl to dau-giausia kaltės tenka pačioms Bendruomenės valdyboms, ku-rios mažai deda pastangų. Dėl savo nerangumo žmonės dažnai

ir kitos mūsų organizacijos nie-ku savo nariams nesuteikia, ta-čiau ji nedaug ir tereikalauja, tik simbolinį nario mokestį užsimo-kėti ir remti jos darbus, padėti įgyvendinti tą didžią ir lietuvių tautos ateitį lemiančią idėją, nes nuo bendruomenės organizacinio stiprumo priklauso, kiek lietu-vių išliks laisvam pasauly.

Kalbant apie nario mokestį, reikia pažymėti, kad dėl to dau-giausia kaltės tenka pačioms Bendruomenės valdyboms, ku-rios mažai deda pastangų. Dėl savo nerangumo žmonės dažnai

ir kitos mūsų organizacijos nie-ku savo nariams nesuteikia, ta-čiau ji nedaug ir tereikalauja, tik simbolinį nario mokestį užsimo-kėti ir remti jos darbus, padėti įgyvendinti tą didžią ir lietuvių tautos ateitį lemiančią idėją, nes nuo bendruomenės organizacinio stiprumo priklauso, kiek lietu-vių išliks laisvam pasauly.

Kalbant apie nario mokestį, reikia pažymėti, kad dėl to dau-giausia kaltės tenka pačioms Bendruomenės valdyboms, ku-rios mažai deda pastangų. Dėl savo nerangumo žmonės dažnai

ir kitos mūsų organizacijos nie-ku savo nariams nesuteikia, ta-čiau ji nedaug ir tereikalauja, tik simbolinį nario mokestį užsimo-kėti ir remti jos darbus, padėti įgyvendinti tą didžią ir lietuvių tautos ateitį lemiančią idėją, nes nuo bendruomenės organizacinio stiprumo priklauso, kiek lietu-vių išliks laisvam pasauly.

Nikita Chruščiovas, Ukrainos muzikas ir vėdos mėgėjas, dabar Maskvoj galingiausias, taip atrodo karinėj uniformoj.

CHICAGO IR CICERO

• Inž. Eugenijus Bartkus, LT S-gos pirmininkas, persiuntė są-jungos auką \$125.— a. a. Dr. Colney paminklo statybai. Auka išsiųsta Mr. Chester Bogushas, 25 Deepwood Drive, Waterbury, Connecticut, vardu.

• Teodoras Blinstrubas, buvęs gimnazijos direktorius nepri-klausomoje Lietuvoje, šiuo me-tu yra Amerikos Lietuvių Tauti-nės Sąjungos sekretorius ir bendrinį organizacijų komisijos pirmininkas. Jam yra sąjungos pavesta išstudijuoti, ką reikėtų

vėluoja sumokėti ir tokius mo-kesčius, po kurių seka vienokia ar kitokia baida, o ką jau be-laukti, kai mokėtojas nuo to ne-nukėnia. Nario mokestis turėtų būti renkamas kiekviena proga, visokiais būdais, bet nelaukiant, kol ji kiekvienas, pats prisimi-nės, atsiųs.

O kad kiekvieną žmogų labiau vilioja praktiški dalykai, rodo ir tai, kad pašalpinės organizacijos, savo nariams teikiančios vieno-kių ar kitokių privilegijų, leng-vatų, daugiau narių turi.

Bet gi naujųjų ateivių ir tai nevilioja, nes, seniesiems vienas po kito krentant nuo nieko ne-aplenkiačios mirties, baigia nyk-ti ir jų buvę sukurtos veiklos, per eilę metų turto ir kapitalo sukrūvusios organizacijos, nepa-liekamos tvirtų įėjinių. Vienas kitas įstoja, tačiau mažą tesusi-laukė pasekėjų.

Šiuo atveju būtų labai nau-dinga, jei visos tos mažos orga-nizacijos bei klubai įstotų na-riais į AL Bendruomenę su savo įnašu, nes jos pačios, būdamos daugumoj be prieauglio, savaime nyksta, nepajėgdamos savo na-riams nieko didesnio parodyti, išlaikyti dvasinį nuovargį, iš naujo uždegti juose lietuviškos kultūros pradą. Juk šiuo metu mūsų skonio nebepatenkina to-kie kultūriniai parengimai, kurie būdavo dideliu dvasios penu-tremties stovyklose. Todėl jau dažnas iš mūsų, pateisindamas savo nesirodymą lietuviškose šventėse, galvoja, kad jam nesą-reikalo čia lankytis, nes žemo kultūrinio lygio programa, tu-rint progos matyti ir klausytis, pasaulinio garso meninių jėgų.

O tokiu savęs užsidarymu, pa-stumiam ir jaunąją kartą į nu-tautėjimo grėsmę ir mariname atkurtas organizacijas. Į šį rei-škinį švenčių rengėjai turėtų daug dėmesio kreipti.

To, laikui bėgant, lengvai ga-lėtume išvengti, jei kiekvienas jaustume pareigą papildyti AL Bendruomenės eiles, nes juo ji bus stipresnė, juo labiau pajė-gs išlaikyti ir ugdyti aukštesnį mū-šų kultūros lygį, suteikdama progos mūsų meninėms jėgoms pasirodyti ir duoti galimybės to-bulintis.

Tad, artėjant Amerikos Lie-tuvių Bendruomenės vyriausių organų rinkimams, tenelieka nei vienos organizacijos, nei vie-nos lietuvių, seno ar naujo ateivio, nebalsavusio ar neįstojusio į šią pagrindinę laisvojo pasaulio lie-tuvių organizaciją.

padaryti, kad Amerikos Lietuvių Taryba atstovautų kiek galima didesnę Amerikos lietuvių visuo-menės dalį ir savo veikla pasiek-tų gausėnių rezultatų. Uždavi-nys sunkus ir opus, bet labai ak-tualus. Blinstrubas turi patyri-mo iš Lietuvos ir Amerikos. Jis buvo Alto Chicagos skyriaus pir-mininkas praėjusiais metais. Blinstrubui padeda toje srityje ponas Šimkus ir Dr. Kazys Sruo-ga.

• Inž. Eugenijus Likanderis, baigęs V. D. Universiteto staty-bos fakultetą, šiais metais tikisi gauti "Master of Science" Illi-nois Institute of Technology, kaip structural engineer. Šiuo laiku dirba atsakingą darbą toje įmonėje, kur inž. Eugenijus Bartkus turi vadovaujamą vaid-menį. Likanderis yra Vasario 16 gimnazijos būrelio vadovas. Eu-genijus (Likanderis) yra a. a. dainininko Likanderio sūnus. Jo brolis Jurgis yra taip pat inži-nierius chemikas, kurs buvo Amerikos kariuomenėje Japoni-joje ir Korėjoje. Grižęs iš ka-riuomenės, Jurgis gavo GI sti-pendiją, užbaigė studijas ir da-bar sėkmingai dirba chemijos pramonėje.

• K. Andriuskevičius, Kana-dos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmininkas, rašo inž. Eugenijui Bartkui:

"Labai ačiū už kvietimą, daly-vauti tautinių organizacijų pir-mininkų susirinkime. Jį gavau tik vakar. Laiškas ilgai klaidžio-jo, kol pasiekė adresatą. Dabar pertrumpas laikas, kad sugebė-tumėm šiam pokalbyje dalyvau-ti. Sumanymas geras, turėtų bū-ti visų tautinių grupių neatidė-liojant įgyvendintas.

Kanadoje gyvenantieji tauti-ninkai, manau, džiaugtųsi ir prie tokios bendros ir stiprios sąjun-gos prisidėtų.

Būsime dėkingi, jeigu paŃfor-mosit mus apie pasikalbėjimą ir nutarimus."

• Dr. Domas Giedraitis, šiuo metu yra plaučių ligų ir TB sky-riaus vedėjas Elgin State Hos-pital, 1 JAV Dr. Giedraitis at-vyko iš Kolumbijos. Jo žmona Elena dangų gydytoja. Dr. Do-mas yra didelis ministerio Stasio Lozoraitio gerbėjas. Atsimena p. Lozoraitį iš korporacijų laikų. Dr. Domas ir jo žmona Dr. Ele-na aktyviai dalyvauja Cicero LB gyvenime.

• Adėlė Slavinskaitė nepri-klausomoje Lietuvoje buvo Kau-po Universiteto klinikių vyriausioji gailėstingoji seselė. Dabar Amerikoje ji taip pat dirba savo darbą Loretto Hospital. Adėlė išlaikė egzaminus ir turi Regis-tered Nurse teises.

Julius Šakelė

NEWARK

ALB NEW JERSEY APYGARDOS ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

įvyko kovo 1 d. Newark. Apy-gardą dabar sudaro 6 apylinkės: Elizabeth, Jersey City, Kearney-Harrison, Linden, Newark ir Pa-terson. Dalyvavo 23 atstovai ir apyg. valdybos bei k. komisijos nariai. 12-os punkty darbotvar-kė buvo svarstoma gyvai ir rū-pestingai pirmininkaujant A. Rūgiui ir sekretoriaujant K. Barzdukui ir Jasiui.

Iš vald. narių ir kont. komisi-jos pranešimų 1957 metų veikla atrodė taip: surengta koncertų — 1, literatūros vakarų — 1, jaunimo meno vakarų — 1, apy-gardos gyvavimo penkmečio mi-nėjimas — 1, valdybos posėdžių — 15. Apyvartą per me-tus sudarė 171,19 dol., dabar ka-soje yra \$88.14. Prie apygardos yra suorganizuota jaunimo ta-ryba, kuri jau turi savo orkes-trą, gana dažnai pasirodanti viešuose rengimuose.

Į valdybą sekantiems dviem metams perrinkta senoji valdyba: K. Bartys, V. Dilis, J. Prapuole-nis, dr. S. Skripkus, L. Šimkus ir Patersono apylinkė įpareigo-rėmu, tik viskas imta plačiau ir

BRONEI IR JONUI PAPLĖNAMS

su šeima, didžio skausmo prislėgtiems dėl jų motinos, uošvės ir senelės

a. a. BENIGNOS KIRŠAITES-DIDŽIULIENĖS

mirties, giliausią užuojautą reiškia

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje

Mylimai motinai

A. A.

JULIJAI GAŠKIENEI mirus,

mielam kolegui JUOZUI GAŠKAI ir visai GAŠKŲ šeimai
giliausią užuojautą reiškia

L. S. T. Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje

Gerbiame

JUOZUI GAŠKAI su šeima,

jo mylimai motinai mirus, reiškia gilią užuojautą

Valerija ir Kazimieras
Barauskai

Mūsų bičiuliams

Juozui, Aleksandrui ir Antanui Gaškams, dukrai Teodorai
Lapinskienei, jų mylimai motinai

JULIJAI GAŠKIENEI-VALIULYTEI

mirus, gilią užuojautą reiškia

Kazimiera ir Jonas
Sakalai

Didelio skausmo prislėgtus

TERESEI IR JUOZĄ GAŠKUS,

jų mylimai motinai ir uošvei mirus, užjaučia ir kartu liūdi

Aldona ir Jonas
Rasteniai

apylinkės valdybai papildyti. Kontrolės komisijon išrinkti: A. S. Trečiokas, A. Vitkus ir S. Kontrimas.

Daug diskutuota, įvairių pasiūlymų daryta ir ginčytasi Lie-tuvių Dienos reikalui. Ji, kaip Tarybos numatyta, įvyks birže-lio mėn. 29 d. Rahwa, Royal Gar-den parke. Vietovė jau užsakyta ir rengimo komisijon išrinkti: A. Arminas, Baltramiejūnas, S. Kontrimas, Lanys, S. Vaičiūnas ir atstovs iš Patersono.

Suvažiavimo atstovai griežtai pasisakė prieš Centrinės Apylin-kės vedamą narių verbavimą apygardos ribose. Konstatavo, jog visiems yra žinoma, kad New Jersey lietuvių kolonijos yra gre-tai viena kitos ir prie patogaus susisiekinimo. Visoj New Jersey valstybėj nėra vietovės, iš kur lietuvis, jeigu tik jis yra sąmo-ningas, negalėtų susisiekti ir pri-klausyti veikiančioms apylin-kėms. Kurie nepriklauso, jiems ne atstumai kliudo... Verbavi-mas į C. A. tokiems sudaro tik galimybę už \$2 metams išvengti galimų užmetimų dėl tautinio iš-tizimo. Yra pavyzdžių, kaip su-randama keliai ir būdai, savęs visi nepasunkinant, į organi-zuotą bendruomeninį liet. darbą, būtent — asmuo gyvenas Scranton, Pa. priklauso Newarko apy-linkei. Suvažiavimas įgalioja valdybą tą klausimą išsamiai iš-dėstyti Bendruomenės Valdybai.

Organizacinius reikalus svars-tydamas, suvažiavimas atkreipė dėmesį ir į lietuviškos spaudos pasyvumą LB idėjos propogavi-me ir šitoki faktą apgailestavo.

Kai įprasta, oficialiai daliai pasibaigus, antroji dalis vyko prie "padengto stalo", kuriuo nuosirdžiai rūpinosi ponis Dilie-nė. Šioj daly viskas vyko beveik neiškrypstant iš darbotvarkės, tik viskas imta plačiau ir

vaizdžiau. A. S. Trečiokas, senas Bendruomenės ir kitų vietos orga-nizacijų veikėjas, gyvais fak-tais remdamasis, nušviė atski-rus epizodėlius, lietuvių "politi-kierių" vaidinamus šalia plataus ir aiškaus organizuoto Bendruo-menės darbo. Anot jo, tiems as-menims sroviniai ir partiniai rei-kalai suėda laiką ir energiją, o užkulisiniai išskaičiavimai ir as-meniniai užgauliojimai suardo kelius į bendrą lietuvišką veiki-mą. Jis ragino aktyviai dalyvauti ateinančiuose rinkimuose ir są-moningai jungtis į šio krašto po-litinį gyvenimą, susidaryti dau-giau ir įtakingesnių draugų, ku-rių parama naudojantis, būtų lengviau kovoti dėl bendro visų lietuvių tikslo — Lietuvos lais-vės!

Iš diskusijų paaiškėjo, kad kai kurie asmenys ne tik savo laiką ir energiją yra paskyrę Bendruo-menei, bet net ir nemažas sumas pinigų: J. Prapuolenis \$200.00, muz. Bagdonavičius \$100.00 ver-tės instrumentų ir gaidų yra su-pirkęs jaunimo orkestrui, o Di-lių šeima paskyrusi lėšų kito-kiems bėgamiems reikalingams.

I. J.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba ra-kandai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERSIS, dėl apkaivimo, ko visada reikalauja apdraudos kompanijos pirm. negu išmoka už nuostolius.

P. J. KERSIS,
609 Society for Savings Bldg.
Telef.: MAIN 1-1773
Rezidencija: PENINSULA 252